

nepriklausoma lietuva

Mr. J. Ruginius
19285 Deuverland Ave.
Detroit, Mich. 48219
U.S.A.

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

Montrealis • 1972. III. 15 • Nr. 1288

7722 George Street, La Salle 690, Quebec, Canada • Tel. (514) 366-6220

KAS TA REALYBĖ?

Paskutiniu laiku tiek daug rašoma ir kalbama apie įvertinimą realios padėties, realybės supratimą ir realybės pripažinimą, kad, dievaž, šis žodis turėtų būti laikomas beveik populiariausiu žodžiu bent jau civilizuotų tautų žodyne, ne vien tik gyvenamosios aplinkos, bet ir lietuviškoje leksikoje. Išties, kas yra toji realybė?

Vieniems, tai tik politinis naivumas, nesubrendimas, beveik kapituliacija. Kitiems — kažkas žavaus, apčiuopiamo, tikro ir teigiamo. Vieniems tai visų klausimų bei problemų išsprendimas, kitiems — tik bausbas, kelias į pražūtį ir

susinaikinimą. Taigi, kas yra toji realybė?

O toji savoka kartoja — ma prezidentų, ministrų, laikraštinių ir šiaip eilinių visuomenės narių. Taigi, toji realybė...

Tiek Rytuose, tiek ir Vakaruose platiems gyventojų sluoksniams jau gana giliai įkalta, kad esama padėtis, atseit, realybė, yra geriausia, nekeičiama, nepajudinama ir su tuo realiu faktų kiekvienam pravartu skaitytis. Visą tai grindžiant ne kuriomis ten viltimis, romantika, bet tik realių faktų kalba ir tokia pat strategija. Visa maždaug sveriant ir bazuojant (jei jau negrąšinant...), kad realybės pripažinimas reikėtų tūkų ir gerovę, o nesiskaitymas su realybe tevestų prie visuotinio karo ir ugninio susinaikinimo ne vien atskirų tautų, bet gal ir žemynų žuvimo.

Kai reikalai pristatomi tokioje plotmėje, neriekėtų stebėtis, kad realybės pajautimu persilima vis platesni sluoksniai. Tačiau lietuviai turėtų būti laikomi išimtimi. Mūsų šios bėdos daugumos galvosenoje dar labai daug vietos pozityvioms ir aiškiai antihilistinėms nuotakoms, nesudrumstoms nei jokiais gąsdinimais, nei jokiais baimės apraiškomis. Mūsų tarpe vyrauja aiškūs principai, nesvyravimas ir idealizmas. Maža, o gal net ir visai nėra vietos bet kokiame pesimizme ar neviltčiai.

PAULIAUS AUGIAUS RAIŽINYS

Tokioje padėty, aišku, sunku rasti bet kokią ryškesnę vietą tegu šiaudien ir labai populiariam realybės supratimui ar įvertinimui. Pasitaikantieji mūsų tarpe retesni šaukliai, kalbantieji ar primenantieji tą visą realybės kompleksą, neturi ir nesulaukia didesnio dėmesio, o ką jau bekalbėti apie pritarimą... Tad ir politinis pragmatizmas, ne vienu atveju besiremiantis ir ta mums baimę sukeliančia realybe, negali rasti pritarimo išsivieškos visuomenės daugumoje.

John F. Dulles kadaise atsisakė viešoje vietoje sveikintis su kiniečių Čou, tuo tarpu šiaudien

prez. Niksonas, vos išlipęs iš lėktuvo Pekingo aerouoste, jau iš tolo tiesia ranką tam pačiam Čou. Mums nepritarant jokiai realybei, tik jau labai skeptiškai žvelgiama į keliones Pekingan ar Maskvon. Tesitikt, kad iš to viso tesigaus tik fiasco ir Vakarų išdavimas, nuolaidos, prestižo kritimas ir ne mažiausio laimėjimo. Be to, mūsų dauguma netiki, kad tautos galėtų tarpusavy bendrauti be režimų ir socialinių sistemų įsikišimo, įtakos.

Vadinas, ir šioje plotmėje neliko vietos bet kokiame realizmui. Jį atmetus, kas gi lieka? Gal tik laukimas? Tam rei-

— Indijoje, Bombėjuje išleisti lietuvių poeto Vaclo Reimerio eilėraščiai, pavadinti "An Indian Melody". V. Reimeris Indijoje lankėsi du kartus. Eilėraščiai versiti ne iš lietuvių, bet iš rusų kalbos.

— Lietuvoje dirbančių specialistų tarp 1965 m. su aukštuoju mokslu buvo 55 tūkstančiai, o su viduriniu 125 tūkst.

kalingas laikas, kantrybė ir ištvermė. O tų dorybių bent kolkas turime pakankamai. Realybės apaštalai, žinoma, su tuo nesutiktų...

Al. Gimantas

ŽYGIAI DĖL KUDIRKOS

Dedamos pastangos įtaigoti JAV prezidentą R. Nixoną, kad gegužės mėn. kelioms į Maskvą metu paveiktų rusus paleisti laisvės Simą Kudirką. New Yorke Sunday News pranešė, kad specialus komitetas "Amerikiečiai dėl Simo" renka parašus petičijai. Jau surinkta 4 000 parašų ir tikimasi jų gauti iki 250 000.

Petičijoj pažymėta, kad S. Kudirkai buvusios paneigtos pagrindinės žmogaus teisės ir kad jo išdavimo rusams byla JAV gyventojų nesanti pamišta. Komitetui vadovauja Daila Kezienė. Veiklą finansuoja Laisvės Žiburio radijas New Yorke, R. Kezlio vadovaujamas. Komiteto likusieji nariai yra ne lietuviai.

IŠ CHICAGOS ŽVELGIANT

VISUOMENINĖS VEIKLOS DILEMA

Aną kartą spaudoje radau žinutę, kad vieno miesto lietuviški sutvėrimai iš dėkingumo vienus namelius pavadino dar gyvo gydytojo vardu. Gražu ir keista...

Gražu, kad mūsų visuomenė įvertina savo veikėjus. Keista, kad tokiu nepaprastu atžymėjimu išskiria iš gausios visuomenininkų šeimos vieną asmenį.

Gal būt, tai nutinka dėl to, kad šiandien mes neturime medalių, kuriuos galėtume prisegti nusi-pelnusiems tautos veikėjams. Tiesa, sakykime, skautai turi labai daug priemonių, kurias jie naudoja atžymėjimams. Kartais tie jų atžymėjimai net pašiepiami, nes, girdi, skautai turi daugiau "generolų" (skautininkų) nei eilinių. Bet tą jų rūpestį palikime pačių skautų šeimai.

Gyvenant nenormaliose visuomeninio veikimo sąlygose, normaliai ir visuomenininkų veiklos negalime atžymėti. Tačiau tai dar nereikia, kad turime cirkininkais ar klaunais tapti. O kad taip nutinka, deja, nėra jokia paslaptis.

Man atrodo, kad ir to gydytojo vardu pavadinti nameliai yra vienas iš tų cirko numerių. Gaila,

kad tokius numerius ne tik toleruoja, bet ir skatina mūsų spauda. Tų skatinimo pavyzdžių galime rasti visuose laikraščiuose.

Nemanau, kad savireklamininkais spauda pajėgtų nusikratyti. Tie parazitai yra gan narsūs ir įkyrūs. Jiems net paprastas mandagumas ne labai pažįstamas. Tik pagalvokime: kur nors koks nors inžinierius nusišnypščia, jau spauda ir pleškina apie jo "tautinį ambasadoriavimą" arba "išplaukimą į tarptautinius vandenis". Būtų visa tai gražu ir gera, jei tikrovėje nežinotum, jog anas pilietis buvo išgarbintas tik todėl, kad kartu su žinute ir savaime aišku savo fotografija — laikraščiu pristuntė ir auką. Tai laikytina spaudos banditizmu, nes tokių "žinučių" šiandien mes turime bagales. Kartais net koktu ir skaityti apie panašių asmenų "visuo-

meninę" veiklą.

Atrodo, kad tokiame spaudos išprievartavimui turėtų pasipriešinti laikraščių leidėjai. Nesakau redakcijos, nes pastaroji dažnai yra bejėgė prieš leidėjų spaudimą.

Savireklama yra netik neįdomi skaitytojams, bet ir žalinga visuomenei veiklai. Kai pradeda reklamuoti visokius pseudovisumenininkus, neturime vietos tikro visuomenininko pagerbimui.

Tas tylusis ir kantru-

Vilnius, Gedimino pilis

sis visuomenininkas dažnai po keleto metų pasišventimo ir mūsų ignoravimo iš veiklos pasitraukia. Netenkame darbininkų, nes jų vietas savireklamininkai nenori užpildyti.

Savireklamininkui tikroji visuomeninė veikla nerūpi. Jam rūpi pozicijos ir titulas, bet ne darbas. Jam patinka posėdžiai su kavutė, bet ne konkretus darbas. Todėl labai dažnai tie savireklamininkai bando į kiek-

vieną komitetą ir komisiją, siekdami tik pagarbino, o ne pagerbimo.

Stovime prieš dilemą. Kaip atskirti grūdus nuo pelų? Kas padarys tikrąją atranką?

Man atrodo, kad tikro nusipelnusio visuomenininko vardo išsaugojimui didžiausioji atsakomybės našta tenka mūsų spausdinto žodžio leidėjams. Jie turi priemonės, kurios efektingos ir kurios turėtų būti įgyvendintos.

Jeigu spauda pradės netoleruoti savireklamininkų, tada skiltis galės užpildyti medžiaga, kuri yra naudinga ir skaitytojui ir visuomenei. Spauda neturi susigundyti savireklamininko siūloma preke. Geriau vargingesnis kelias, o ne išpūsti puslapiai su "visuomenininkų" portretais ir sensacingai išpūstomis bevertėmis žinutėmis. Šią principą įgyvendinus, manau, dingtų ir visokių namelių pavadinimas gyvų gydytojų vardais. Jonas Šoliūnas

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiskai, atgarsiai

APIE ŽURNALISTŲ S-GĄ

Malonu buvo pasiskaityti LŽS centro valdybos gana išsamų pranešimą apie numatytą veiklą.

Retai taip aiškiai ir apgalvotai šiais laikais pasisakoma. Be galo malonu patirti, kad lietuviai spaudos darbuotojai pasirenka stiprų patriotinį kelią šiais dviprasmiško galvojimo laikais. Niekas nėra ir nebus svarbesnio kaip aiškus kelias į mūsų pavergtos tautos laisvę.

Centro valdybos linkmė irgi yra be galo reikšminga. Kiek suprantu, yra noras suaktyvinti ir suorganizuoti spaudos žodžio darbuotojus bendram darbui spaudoje. Kas gi kitas labiau veikia mūsų visuomenės nuomonę?

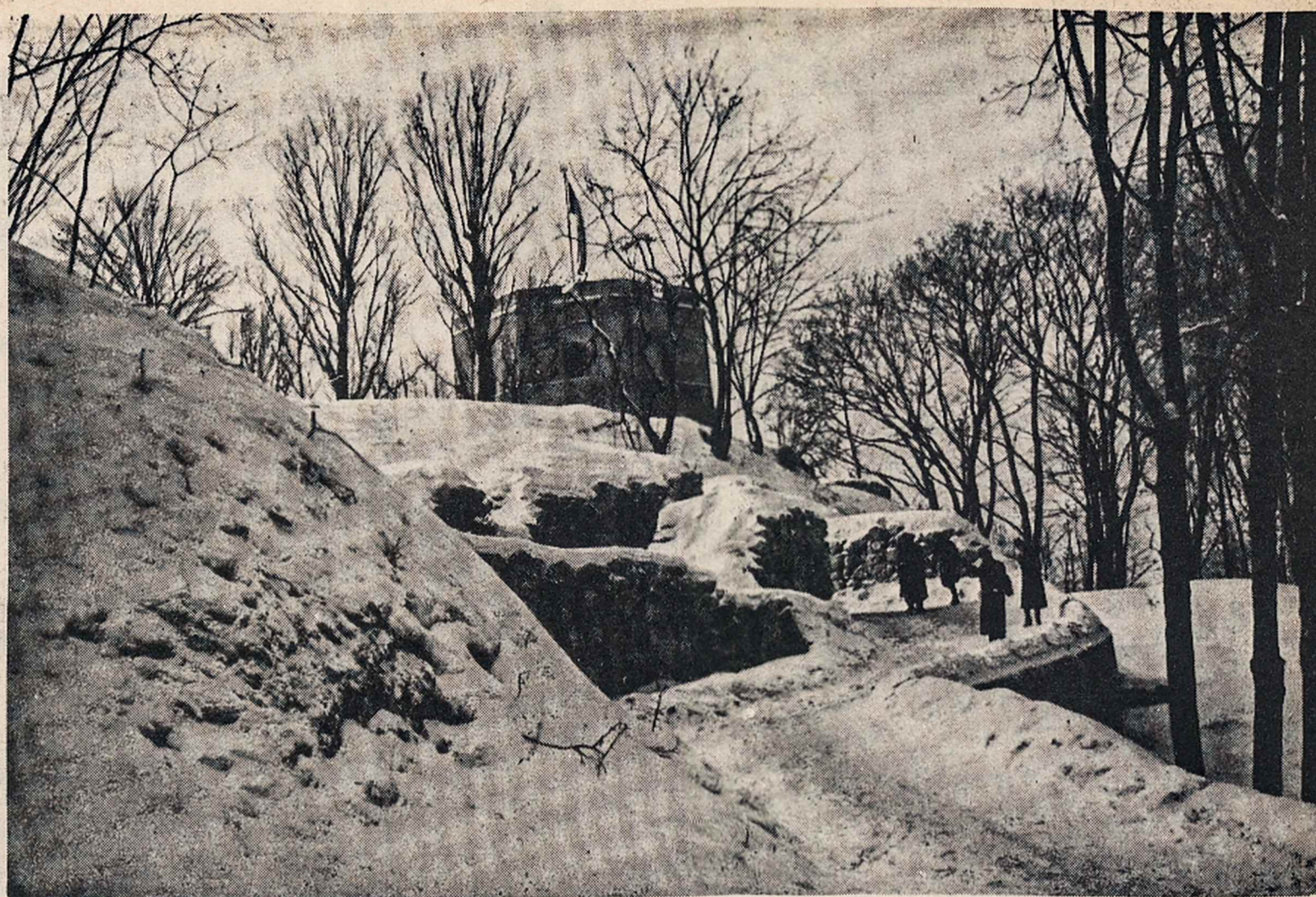
Vieno tik pasigendama: valdybos adreso. Gal dar bendrų statuto bruožų. Tegu žino visi, visuose kraštuose, kam ieškoti? Ir dar sakoma,

kad spaudos etika yra puikus dalykas. Reikia vengti išsišokimų prieš paskirus asmenis, bet ką darysite su tokiu asmeniu, kuris spaudos laisvės vardu be perstojo smilko ir smilko sovietizmą? S. Šetkus

PASIKA LBĖJIMAS APIE LIETUVIŠKĄ VĖLIAVĄ MĖNULYJE

Į vagoną įlipa du vyrai. Jiedu kalbasi lietuviškai. Abu stebisi, kad, nežiūrint šeštadienio pūgos ir sekmadienį apie nulį nesisukinėjančios temperatūros, Vasario 16 minėjimas Toronte praėjęs labai sėkmingai. Ir šeštadienio balius, ir visų trijų parapijų pamaldos, ir svarbiausias minėjimas buvo perpildyti žmonėmis.

Sekmadienio minėjime tekę pastebėti daugelį eilę metų jau nebematytų veidų. Šį kartą net dviem atvejais buvo sukeltas nepaprastas žmonių susidomėjimas. Pirmasis buvęs konsulo Jono Žmuidzino pranešimas, kad balandžio mėn. astronautai turėsį lietuvišką vėliavą, ir ją paliksį mėnulyje. Kitas ypatingas atvejis, tai per radiją, televiziją ir spaudą mūsų reikalą pla-

**nepriklausoma
lietuva**

"INDEPENDENT LITHUANIA"
"LITUANIE INDEPENDANTE"

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyalte au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS — NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje — \$7.50, visur kitur — \$8.00. Rėmėjo prenumerata — \$12.00. Adreso pakeitimas 25 ¢. Atskiras numeris 25 ¢. Administratorius F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE 690, QUEBEC. Tel. (514) 366-6220

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonę. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla neatsako.

REDAKTORIUS R. E. MAZILIAUSKAS

čiai išgarsinęs, Simo Kudirkos išlaisvinimo siekęs anglas-kanadietis L. Milne. Jo pasirodymas, jo pasakyti trumpi, bet reikšmingi žodžiai, jo visas vadavimo nusi-teikimas didžiuliu senti-mentu audrino pilnutėlę salę. Žmonės tik plojo.

Vyresnis keleivis sa-ko, jog ir mūsų skautai tunto sueigoje gražiai paminėję Vasario 16. To-jo metinėje sueigoje bu-vusi užbrėžta nauja, su mūsų tėvynę vaduojan-čiais šauliais susiartini-mo linija. Toronto šaulių vadas S. Jokubaitis, šau-lių žvaigžde apdovanojęs nusipelnusių skautų vei-kėją K. Batūrą. Tuo bu-vęs lyg ir paskatinimas bręstančiam jaunimui suartėti su šauliais ir aktyviau prisidėti tėvy-nės vadavimo darbe.

Jaunesnis keleivis įsi-terpdamas pasiklausia, ar tai buvęs tas Stasys Jokubaitis, kuris akty-vus liberalų veikloje, ku-riam, švenčiant 50 metų amžiaus sukaktį, pats ministras pirmininkas P. E. Trudeau atsiuntęs sa-vo autografuotą nuotrau-ką.

Vyresnis keleivis tai patvirtina. Dar prideda, jog iš patikimų šaltinių jam žinoma, kad libera-lams laimėjus sekančius rinkimus, būsimi įver-tinti Jokubaičio darbuotė, ir jis būsimas paskir-tas federalinio senato nariu. Nežiūrint nemė-giamos liberalų valdžios ir netvarkingos krašto ekonomijos, jie vis dėlto tikisi laimėti rinkimus. Tokiu atveju mes turėtu-me savo atstovą Otavos senato rūmuose.

Jaunesnis vyras įsi-terpia ir reiškia savo nusistebėjimą. Jis išžiū-ris kažkokį nesiderinantį paradoksą. Mūsų šau-liams turint gražiausius tėvynės laisvinimo užsi-mojimus, jų vadas dar-buojasi liberalų partijai. Tai partijai, kurios va-dovas ne tik mezga ry-šius su mūsų tėvynės pa-vergėjais, bet jiems ir pataikauja.

S. Pranckūnas

MEDŽIOKLĖS KLAIPĖDOS KRAŠTE SENOVĖJE

1231 metais komtūro Hermano Bulko va-dovaujamas kryžiuočių būrys persikėlė per Vyslą ir padėjo pamatus pirmajai kryžiuo-čių piliai Kulmo (taip vokiečiai vėliau pra-dėjo vadinti Chelmo sritį) krašte. Tai buvo prūsų žemių užkariavimo pradžia. 1240 me-tais kryžiuočių būriai pasistūmėjo ligi Bal-gos, užkariavo Varmiją, Natangiją, Bartą. 1254 metais, kai kryžiuočiai pastatė Klaipė-dos pilį, visas Baltijos pajūris nuo Vyslos ligi Nemuno žiočių ir toliau į šiaurę — ligi Suomų įlankos, buvo kryžiuočių rankose.

Prūsų valstiečiai buvo išvaryti iš savo že-mių, pavergti, apiplėšti. Prasidėjo tam-siausias puslapis Prūsijos istorijoje.

Kryžiuočius stebino medžiojamąsias fau-nos gausumas Prūsijos miškuose. Visur čia laikėsi dideli ir maži žvėrys: taurai, vilkai, lokiai, stirnos, šernai; upės ir ežerai buvo pilni bebrų, ūdry, žuvų. Maž, pagrindiniai prūsų verslai buvo žemdirbystė ir žvejyba, o medžioklė tik trečiasis užsiėmimas.

Iš pradžių kryžiuočiai medžioti negalėjo, nes ordino statutas draudė „šventiesiems broliams“ žudyti žvėris bei paukščius.

Pagunda buvo didelė, ir draudžiantis ri-teriams medžioti statuto straipsnis netrukus buvo pakeistas. Riteriams buvo leista lai-kyti tarnus medžiotojus „apsaugai“, kurie turėjo lydėti juos per miškus ir aprūpinti žvėriena.

Riteriams taip pat buvo leista medžioti meškas, vilkus, lapės. Nedraudžiama žaudyti ir paukščių, nes tai „lavina ranką ir akį“.

Niekieno nevaržoma medžioklė netrukus įgavo tokį užmojį, kad ordino magistras Vinrichas von Kniprodė išleido įstatymą, leidžiantį riteriui laikyti tik vieną medžiok-linį šunį.

Dalyje prūsų žemių isikūrė vokiečių ko-lonistai, kurie galėjo medžioti tik gavę leidimą iš kryžiuočių komtūro. Be to, jie turėjo atiduoti ordinui kiekvieno nušauto briedžio, šerno, meškos priekinę kulšį. Or-dinui už menką mokestį reikėjo atiduoti ir sumedžiotų žvėrių kailius.

Medžioklės ūkį tvarkė magistro paskirtas „tyrų brolis“, t. y. miške gyvenęs riteris. Medžiotant ordino vyresnybei, medžioklėse dalyvaudavo ir eiliniai riteriai, kurie papras-tai būdavo varovais.

Štumo medžioklės ūkio metinėje atskai-toje rašoma, kad per metus buvo sume-džiota 32 taurai, 226 briedžiai, 5443 elniai, 4898 šernai. Turint galvoje, kad Prūsijos žė-mės buvo maždaug Žemaitijos teritorijos dydžio, faunos tikrai buvo gausu.

Medžioklės trukdavo po keletą savaičių, ir aukštus ordino pareigūnus lydėdavo tar-nų ir virėjų svita.

Idomu, kad Štumo medžioklės ūkyje bu-vo įkurtas žvėrynas, kuriame buvo atstovai visų Prūsijoje gyvenančių žvėrių. Zoologi-jos sodui priklausė ir Marienburgio parkas, kuriame buvo laikoma to meto įžymybė — kupranugaris.

Ypač išgarsėjo Štumo medžioklės ūkis po 1396 metų, kai magistro Konrado fon Jun-gingeno potvarkiu ten buvo medžioklinių sakalų mokykla.

Medžioklių su sakalais centras buvo Kur-šių nerija. Pirmosios būdelės sakalams bu-vo pastatytos ant Plikosios kalvos. Vėliau iš čia sakalai buvo perkelti į Štumo me-džioklės ūkį ir Karaliaučių. Medžiokliniai sakalai netrukus tapo svarbiausia eksporto šaka. Juos išveždavo į daugelį Europos miestų, net į Ispaniją, Neapolį.

1401 metais ordinas, žinodamas Jogailos aistrą medžioklei, nusiuntė jam geriausią medžioklinį sakalą.

1404 metais, kai Vytautas antrą kartą ati-davė kryžiuočiams Žemaitiją, ordinas leido Vytautui iki gyvos galvos medžioti ordino giriose prie Babrungo ir Šešupės upių, ir medžioti naudotis žienu, žole, žuvauti.

1502 metais Romos imperatorius Maksi-milijonas I liepė nupirkti keturiolika geriau-sių Prūsijos medžioklinių sakalų. Juos buvo gan sunku transportuoti — sakalai iš Prū-sijos į Romą keliaudavo ant tarno rankos, apmautos odine pirštine.

Ordino magistro sakalai buvo laikomi geriausiais. Jie ant kaklo turėjo auksinį sky-delį su magistro herbu ir inicialais.

Reikia pasakyti, kad medžioklė XV am-žiuje buvo toli gražu ne pramoga, bet prie-

monė pralobti. Tuo metu sandėriai tarp kunigaikščių, pirklių dažniausiai buvo su-daromi ne pinigais, o kailiais, medumi, vašku.

Ilgą laiką buvo neišspręstas girių nuosa-vybės klausimas. Medžioklės konfliktai, kaip taisyklė, buvo sprendžiami ne teismo keliu, o kardu, vilyčia. Jei kryžiuočiai veng-davo medžioti ne tik Lietuvai priklausan-čiose giriose, bet ir pasienio zonoje, tai žemaičiai gana dažnai „pašeimininkauda-vo“ ordino žemėse. Maž, sienos buvo tik principinio susitarimo reikalas, ir dažnai tai vieni, tai kiti jas peržengdavo. Ginčai, muštynės, kruvini susirėmimai, sumedžio-to laimikio konfiskavimas buvo gana įprastas dalykas.

Ordinui nykstant ir silpnėjant, visi riterių idealai prarado savo principinę reikšmę. Paskutinis ordino magistras Albrechtas Branderburgietis nusimetė baltą kryžiuočio apsiaustą ir tapo protestantu.

Pirmajame savo potvarkyje jis įsakė iš-rinkti iš miškų kilpas ir spąstus. Brakonieriai buvo labai griežtai baudžiami, jiems išdur-davo akis arba nukirsdavo galvą.

Didėjantys finansiniai sunkumai privertė pakeisti šias bausmes lengvesnėmis: 1573 metų kovo 10 dienos įsakymu mirties baus-mės buvo galima išvengti, atidavus šešis jaučius.

GINTAUTAS KIČAS

(Mūsų Gamta)

CITATOS

IŠDALINAMI TŪKSTANČIAI

Laisvoji Lietuva apie senųjų išeivių organiza-cijas taip rašo:

"Paskutiniame "Drau-gystės Lietuvos Karei-vių" narių susirinkime 1971 m. kovo 21 d. nariai nubalsavo draugiją likvi-duoti ir turtą pasidalinti. Draugija turi turto virš 14.000 dol. Antroji draugija "Raudonos Ro-žės Klubas" irgi yra prie likvidacijos ir jos turtas virš 47.000 dol. bus iš-

dalintas nariams. Kazi-mieras Deveikis stipriai pakaltino naujuosius emigrantus, kad jie, at-vykę į Ameriką, nesijun-gė į senųjų sukurtas or-ganizacijos, bet ėmė steigti naujas. Senųjų ateivių vaikai nekreipė dėmesio į jų tėvų sukur-tas organizacijas, nesto-jo nariais. Gi mirtis se-nuosius narius naikino ir organizacijų veikimas apmirė. Liko tik vienas kitas. Jeigu naujieji atei-viai lietuviai būtų įsijun-gė į senas organizacijas, tai ir jas likviduojant bū-tų galima nukreipti jų

turtą šalpai ar kultūros reikalams, nes būtų su-daryta narių dauguma, kuri ir nubalsuotų kam turtą ir dokumentus pa-skirti. Iš senųjų narių vienas kitas pritaria or-ganizacijoms paskirti, tuo tarpu didžioji daugu-ma nubalsavo turtą išsi-dalinti.

"Čia yra tik mažas pa-vyzdys, bet didelė naujų ateivių klaida, parody-mas savo mandrumo, kad "mes mokytis ir su nemo-kytais negalime bendrau-ti". Jie buvo nemokyti, bet sukūrė organizacijas,

pastatė mokyklas, lietu-viškas parapijas ir pa-statė bažnyčias. Toj pa-čioj Ciceroj yra didelė salė, vadinama "Liberty Hall". Ją jau bebaigia perimti raudonieji, nes stengiasi nusipirkti še-rus, sudaryti direktorių daugumą, kurie nubal-suos savo naudai. Pat-riotinių lietuvių organi-zacijų ar asmenų tos sa-lės šerinininkų ir direkto-rių visai mažai, nors laikinai ir sulaiko nuo raudonųjų "teisėtai ir demokratišku keliu" salę užvaldyti".

"TAUTINĖS TENDENCIJOS"

Maskvos korespondentės Charlotte Salkowski straipsnį paskelbė Bostono The Christian Science Monitor. Dienraščio atstovė pažymėjo, kad sovietai negali nuslėpti įvairių savo krašto tautybių nepasitenkinimo bei netinkamo su jomis elgesio.

Dabar sovietai skelbia reikalą suglaudinti tautybes. Esą, gal tai būtų atsakas į kai kuriose respublikose kylantį ūkinį nacionalizmą. Anot laikraščio, kai kurios toliau pažengusios respublikos, kaip Ukraina, Kazachstanas ir Lietuva, ūkiniai tvirtesnės už kitas, pasisako prieš Maskvos centralizuotą planavimą, reikalauja stambesnių investavimų. Latvija priešinas rusų bei kitų slavų gabenimui į jų respubliką.

Patys sovietų vadai ne-paneigia, jog respublikose esą pastebimos "tautinės tendencijos". Tačiau jie krašto gyventojam neskelbia apie tai, kad ukrainiečiai, lietuviai, armėnai ir kiti siekia didesnės kultūrinės bei intelektualinės laisvės, kad Krymo totoriams neleidžiama sugrįžti į jų tėviškes ties Juodąją jūrą, kad tūkstančiai vokiečių ir žydų norėtų emigruoti į užsienį.

MIRĖ KONSULAS DR. F. KAESTLI

Vasario 28 d. Berne mirė dr. Friedrich Kaestli, buvęs Šveicarijos konsu-

las Lietuvoje. Paskirtas konsulu 1936 metais, vėlionis išbuvo tose pareigose iki sovietų okupacijos 1940 m. Prieš išvažiuodamas iš Lietuvos, dr. Kaestli vedė lietuvaite Ireną Augevičiūtę, plk. gyd. J. Augevičiaus dukterį.

Dr. Kaestli buvo pirmas šveicarų karjeros konsulas nepriklausomoje Lietuvoje. Prieš jį ilgus metus garbės konsulo pareigas Kaune ėjo G. Weingartas, kuris taip prisirišo prie Lietuvos, jog, pasitraukęs iš konsulo pareigų, priėmė Lietuvos pilietybę ir netoli Jonavos įsigijo ūkį. Jo žmona buvo gimusi Lietuvoje.

Dr. Kaestli, mirė eidamas 79-tuosius metus, 1959 m. išėjo į pensiją, prieš tai išbuvęs 12 metų Šveicarijos generaliniu konsulu Kanadoje. Kaestlių sūnus pavadintas Vyčio vardu.

A. G.

VOKIEČIU KLAIDOS

Heidelberge išeinąs estų laikraštis Voitleja paskelbė išsamų pranešimą apie Munchene buvusį pasitarimą rytų Europos klausimais tarp vadovaujančių bavarų politikų ir politinių emigrantų iš Rytų Europos. Pasitarime aptarta Bonnos vyriausybės politika ir jos pasirašytosios sutartys su Maskva ir Varšuva.

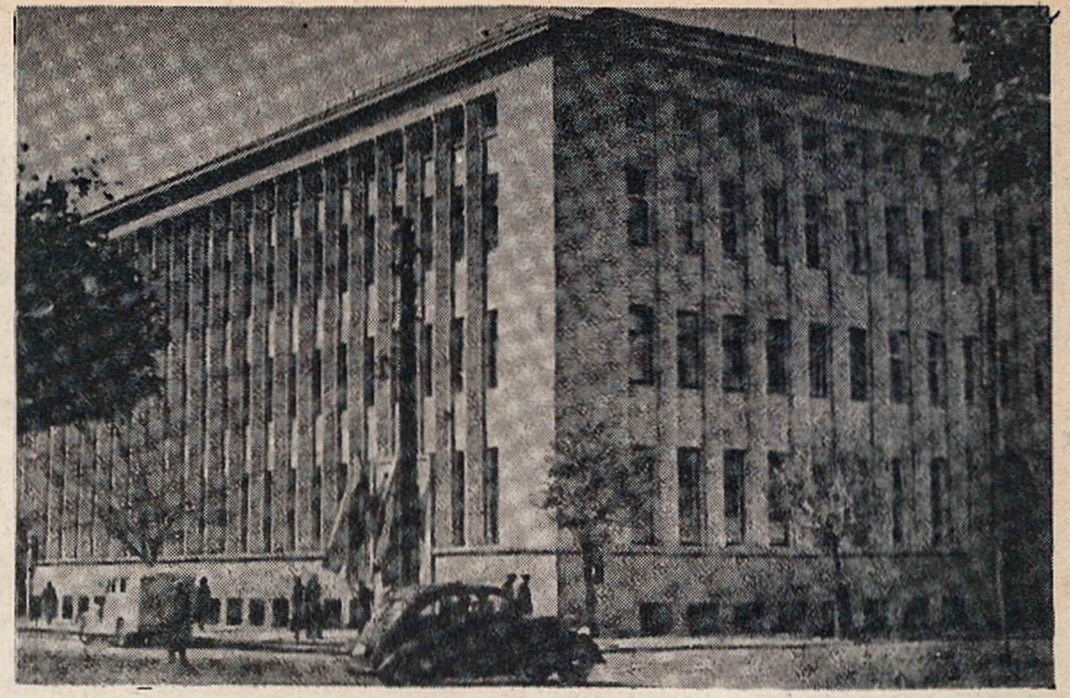
Estų laikraštis ypač iškėlė dr. A. Geručio

kalbą, kurioje jis nurodė pagrindines vokiečių politikos klaidas, turėjusias pragaištingų padarinių ne tik pačiai Vokietijai, bet ir visai Europai: Lietuvos-Lenkijos padalinimą 18 šimtmečio pabaigoje, kai Rusijai buvo lesita prieiti prie Prūsijos sienų, Stalino-Hitlerio paktą 1939 m., kai Maskvai buvo leista užpulti Lenkiją, Baltijos valstybes bei Suomiją ir vėl prieiti prie Vokietijos sienų.

Voitleja pabrėžė dr. A. Geručio iškeltą reikalavimą, kad Sovietų Sąjungos, Vakarų Vokietijos ir Rytų Vokietijos vyriausybės paskelbtų Stalino-Hitlerio paktą niekiniu, kaip priešingą tarptautinei teisei ir moralei.

VALDININKŲ NEPASITENKINIMAS

Du didieji Kvebeko profsajungų susivienijimai ir mokytojų bei dėstytojų prof. sąjunga sudarė vadinamąjį bendrą frontą, kuris kovoja už Kvebeko valdininkų ir tarnautojų interesus. Daugiau kaip 200 tūkstančių šių profesinių organizacijų narių praeitą savaitę didele balsų persvara nutarė atmesti provincijos vyriausybės darbo sąlygų ir atlyginimų siūlymus. Už vyriausybės pasiūlymą tepasisakė, palyginti, negausūs anglų kalbos mokytojai ir profesorai.

Nepriklausomybės metais Kaune pastatyti darbo rūmai.

Profsajungų vadai vyriausybę kaltina nerealistiškais pasiūlymais ir arogantiška laikysena. Provincijos vyriausybė aiškina, kad provincijos ekonomija neleidžia valdininkams ir tarnautojams mokėti didesnių atlyginimų.

Stebėtojų nuomone, beveik ketvirtis milijono Kvebeko valdininkų ir provincijos tarnautojų streikuos.

MIRĖ PROF. K. RAČKAUSKAS

Prof. dr. Konstantinas Račkauskas, vėžio ligos pakirstas, mirė vasario 24 d. Hot Springs, Arkansasas.

K. Račkauskas, teisininkas, buvo gimęs 1905 m. Kaune, baigęs Aušros gimnaziją, teisės, politinius mokslus studijavęs Paryžiuje, Berlyne ir Romoje. 1946 m. už disertaciją "Sovietų Sąjunga ir Lietuva: teisiniai bei politiniai jų santykių aspektai", Paryžiuje gavo teisių daktaro laipsnį. K. Račkauskas nuo 1930 m. dirbo Valstybės Taryboje ir buvo jos nariu, teisių patarėju dirbo seime, min. kabinete, dalyvavo tarptautinėse konferencijose. Nuo 1934 m. dirbo asistentu teisės mokslų fakultete Vytauto D. Universitete ir vėliau Vilniaus universitete. Nuo 1948 m. Fordham universitete New Yorke dėstė lyginamąją konstitucinę teisę, tarptautinius santykius ir tarptautinę teisę. 1971 metais pasitraukė į pensiją. Vėlionis yra parašęs eilę straipsnių teisiniais ir politiniais klausimais. Vak. Vokietijoje ir JAV yra talkininkavęs Vlikui.

Prieš mirtį paskyrė 2.000 dol. Vlikui Braziškų bylai ir 2.000 dol. Liet. Enciklopedijai anglų kalba išleisti bei kt. reikalams.

Trumpai

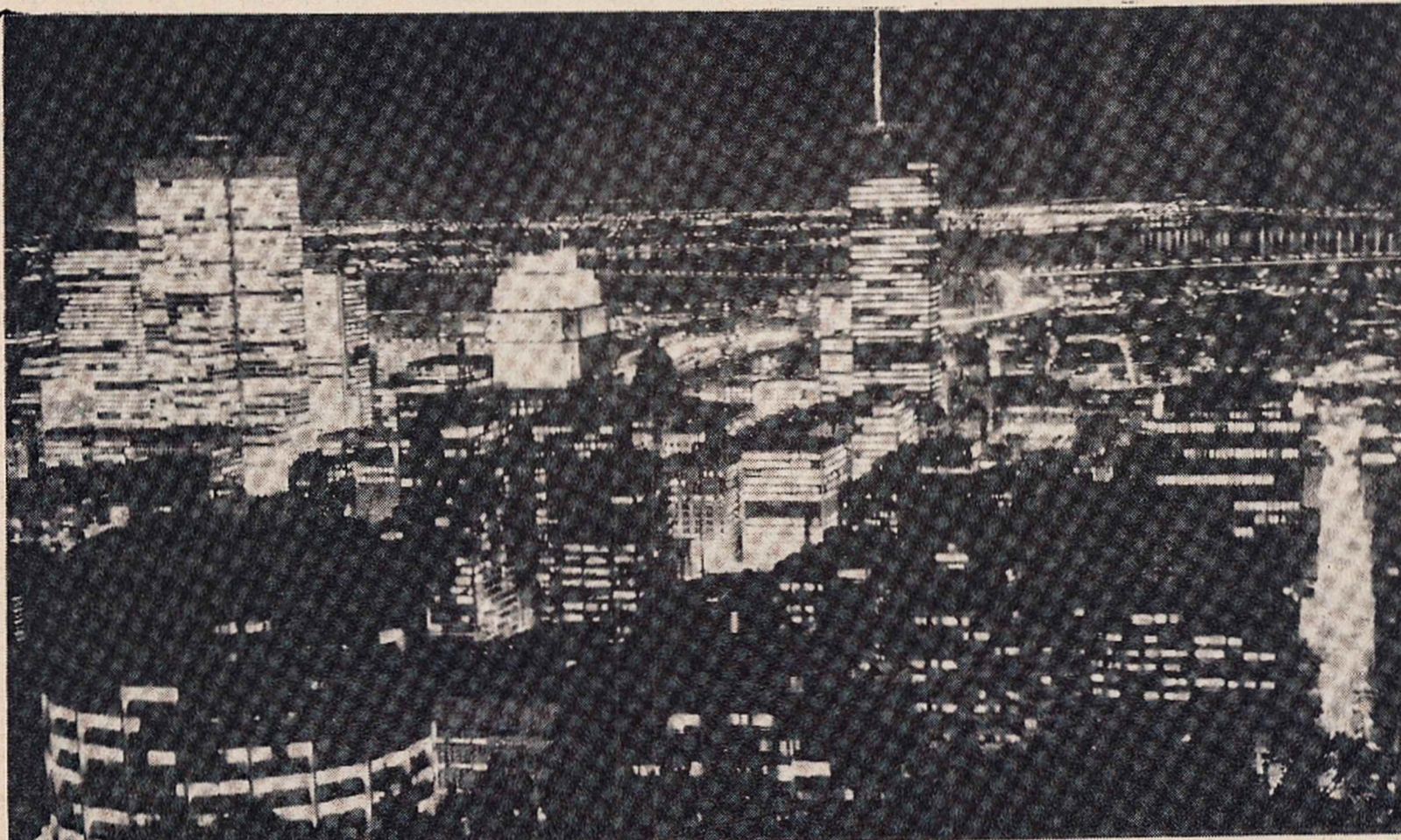
— JAV prezidento kandidato atrankos procesas jau prasidėjo. Pirminiuose New Hampshire valstijoje senatorius E. S. Muskie gavo 48% demokratų balsų, o senatorius G. S. McGovern 36%.

— Kvebeko rinkiminių apylinkių reformos komitetas pasiūlė provincijos parlamentui, kad Montrealio piliečiai į parlamentą turėtų rinkti 7 atstovais daugiau kaip dabar.

— Kanados krikščionių ir žydų tarybos svarstytose Vankuveryje, kuriose dalyvavo 20 etninių grupių atstovai, vokiečių bei ukrainiečių atstovai kėlė reikalą Kanadoje turėti ne dvi, bet visą eilę kalbų ir skirtingų kultūrų. Vokiečiai manė, kad valstybinė kalba turėtų būti anglų.

— Bomba sprogo TWA bendrovės keleiviniame lėktuve aerodrome JAV po to, kai buvo už bombos pašalinimą reikalaujama 2 mil. dolerių. Prez. Niksonas įsakė imtis griežtesnių priemonių oro piratams sušalinti.

— Šiais metais Montrealio pasaulinėje parodoje greičiausiai bus ir

MONTREALIS NAKTĮ

Už vaiko teises

Pagerbkime prigimtines vaiko teises... Tai šūkis naujo sąjūdžio, kovojančio už prigimtinių vaiko vystymosi teisių apsaugojimą ir už sunormavimą socialinės vaiko padėties. Pagal Maria Montessori, nei anksčiau, nei dabar besireiškia sunkumai tėvų ir vaikų santykiuose nėra auklėjamojo pobūdžio, o grynai socialinio. Ir išsprendus socialinę problemą tarp tėvų ir vaikų, ar, bendrai kalbant, tarp suaugusiųjų ir vaikų, daugelis šiandieninių ta-

raudonosios Kinijos paviljonas. Pasitarimai tuo reikalu vyksta jau ilgesnį laiką.

— Detroito, JAV, policininkai praeitą savaitę susišaudė su Wayne valsčiaus šerifo pareigūnais. Vienas valsčiaus policininkas buvo užmuštas, trys sužeisti. Policija aiškina, kad įvykęs "nesusipratimas".

— Į Otavą atvyko naujasis Kinijos Liaudies Respublikos ambasadorius Kanadai Jao Kuang. Prileidžiama, kad Kanados orinio susisiektimo bendrovė PC Air netrukus pradės tiesioginį keleivinių lėktuvų maršrutą tarp Vankuverio ir Pekingo.

riamųjų auklėjimo problemų išnyktų. Jokios auklėjimo reformos ne duos vaisių, sako ji, kol mūsų sąžinės nepajus kokia didelė socialinė neteisybė viešpatauja vaikų atžvilgiu. Baisi priespauda.

Šita priespauda dėl to baisi, kadangi tie, kurie ją vykdo ir praktikuoja, iš tikrųjų neturi nė menkiausio noro ar intencijos daryti savo vaikams blogą. Priešingai, visų tėvų norai yra kuo geriausi, o tatai ir suklaidina mus visus.

Šitas naujas sąjūdis, kuris dėl pačių tėvų ir vaikų labo, dėl visos žmonijos labo stengiasi išlaisvinti vaiką iš amžių amžiais besitęsiančios vergijos, ir pirmoj vietoj rūpinasi išamontinti tėvus ir suaugusius, kad jie savo dvasios akimis

— Pilietiniam karui plečiantis ir bombų terorui nesiliaujant, šiaurinės Airijos sostinėje Belfaste paskelbtas karo stovis.

— Sovietų atominis povandeninis laivas yra sugedęs apie 800 mylių į šiaurės rytus nuo Newfoundlando. Jam padeda eilė sovietų karo ir žvejybos laivų. JAV laivyno pasiūlyta pagelba sovietų buvo mandagiai atmesta.

pamatytų, kokia disharmonija vyksta žmonių visuomenėje, kuri susidaro iš dviejų grupių: vaikų ir suaugusiųjų. Visas keistumas šios būsenos glūdi viename paprastame fakte, būtent, kad: tėvai ir iš vis suaugusieji myli vaikus ir trokšta jiems gero, nors jie juos kankina ir net žiauriai su jais elgiasi. O kankinamieji, mušamieji vistiek myli savo prispaudėjus — tėvus, aukles, mokytojus. Ši tragedija, pagal Montessori, kyla iš nežinojimo, klaidingo įsitikinimo, nesupratimo.

Pvz., sakoma: "muša iš meilės". Sunku kalbėti apie tokius dalykus, kuriuos žmonės ignoruoja, nekreipia dėmesio, žiūri ir kalba su pašaipą ir panieką.

Daug buvo ir tebevyksta pasaulyje revoliucijų ir perversmų, siekiančių socialinio teisingumo. Vergai, darbininkai, moterys, ūkininkai, vaikų darbininkai visi ieškojo ir ieško teisybės. Jų sąjūdžiai buvo visuomet riboti vietos ir laiko atžvilgiu. Tačiau socialinė problema, liečianti suaugusio beatodairišką viešpatavimą virš vaiko, yra universali. Ji neturi jokių ribų nei laiko, nei vietos, nei rasės, nei luomo atžvilgiu. Ir šitą paskutinąją revoliuciją bando sukelti montesorinis sąjūdis, norintis pašalinti tą universalinę, socialinę blogybę, kuri

yra šaltinis visų kitų pasaulyje vykstančių blogybių, neteisybių.

Jeigu vienai visuomenės daliai yra užgnaižiamos natūralios teisės, visuomet atsiranda įtampa, kuri prasiiveržia priešginiškais veiksmais prieš prispaudėją. Šitą taisyklę galioja ir vaiko atžvilgiu. Vaiko kaprizai, inorai, užsispyrimai, paauglių gaujos, vandališki veiksmai, kriminaliniai veiksmai, antisocialiniai bei antimoraliniai veiksmai — tai reakcija prieš dvasinę priespaudą.

Čia pacituosiu didelio šio sąjūdžio šulo ir pionieriaus žodžius: "Čia yra tik vienas kelias, viena išeitis. Ji skirtinga nuo visų buvusių revoliucijų, kur prispaustieji sukylo prieš prispaudėjus. Vaiko silpnas balselis nerado pasaulyje atgarsio per tūkstančius metų ir dar ilgai neras. Šita paskutinioji revoliucija turės būti suorganizuota ir įvykdyta pačių prispaudėjų, kad išlaisvintų tuos, kuriuos jie persekioja. Kitos išeities nėra, ypač atsižvelgiant į nepaprastą aplinkybę, kad pavergėjai myli tuos kuriuos laiko pavergę".

Visame pasaulyje jau vyksta vis didesnis ir didesnis tėvų susidomėjimas savo pareigomis ir uždaviniais santykiuose su savo vaikais.

Kokios yra tos tėvų pareigos? Sąjūdžio nuomone, pirma — tėvai turi pakeisti savo galvoseną ir savo nusistatymą vaiko atžvilgiu. Kaip? Jie turi prisipažinti, kad vaiko auklėjimo srityje jiems trūksta žinių. Jie turi pasistengti pakeisti savo laikyseną, pasidarydami daugiau nuolankūs, jausdami daugiau pagarbos savo vaikams ir labiau pasitikėti Dievo įdiegtoms galioms vaiko sieloje. Pakeisti laikyseną yra pakeisti pažiūrą į vaiką. Vaiką mes laikome "mažu žmogiuku". Jame mes neižvelgiame nei ekonominės, nei socialinės vertės. Jis laikomas neproduktingu visuomenės nariu. Jo dabarties visuomeninė ver-

tė — nulis, tikroji jo vertė teįžvelgiama ateityje.

Vaikas ne būsimas žmogus, bet esamas. Į patį mažiausią vaiką, negalintį nei vaikščioti, nei kalbėti, negalima žiūrėti, kaip į lėlytę ar mažą gyvuliuką, kuris yra reikalingas tik maisto, švaros, oro ir šilumos. Į jį nuo pat gimimo dienos reikia žiūrėti su pagarba, nes jis apdovanotas protu ir nemirtinga siela. Šita brangenybė patikėta tėvams, — sako Montessori.

Antra — tėvai turi išmokyti pagerbti vaiko teises. Kokios tos teisės? Tai normalios asmenybės vystymosi teisės:

— Teisė turėti sąmoningus, savo pareigas ir uždavinius suprantančius tėvus (teisė turėti šeimą).

— teisė į natūralų maistą — motinos pieną.

— teisė po gimimo pasilikti prie motinos.

— teisė į pačios motinos priežiūrą ir globą bent iki 2-ųjų metų amžiaus.

— teisė į normaliam vystymuisi reikalingą aplinką kurioj jis būtų respektuojamas.

— teisė į judėjimo laisvę, kurią suvaržius vaiką lydi fiziniai ir psichiniai nenormalumai.

— teisė į nepriklausomumą ir savarankiškumą.

— teisė lavinti savo jusles, plėtoti inteligenciją, lavinti intelektines galias daroje su emocijomis ir socialinėmis.

— žvelgiant iš tautinio požiūrio, tėvai taip pat turi respektuoti vaiko tieses, kaip tam tikros tautinės bendruomenės nario.

Vaikai gimę lietuviškose šeimose turi teisę į tėvų kalbą, kultūrą ir papročius. Tėvai, kurie šios teisės neprižiūri, dvasiškai apiplėšia savo vaikus. Bet kokia kalba yra brangus įrankis, padedąs žmogui semtis žinias, kurios atidarys duris į kultūrą. Tačiau tėvų kalba yra daugiau kaip įrankis — tai sielos virpesys, kaip sako poetai, pažadinąs kūrybines galias. Zina Piečaitienė

Vaidina Montrealio lituanistinės mokyklos mokiniai. Mūsų nuotraukoje "Rudnųjų šeima" — D. Ladygaitė, J. Keršys ir L. Staškevičius.

JUOZAS GRUŠAS

AR DAR NEPAKORĖ?

Pro dulkių debesis veržėsi vežimas; jis atėjo greitai, barškėdamas ir prunkšdamas, o jame sėdėjusi moteris negailestingai čaižė botagu arklio nugarą. Staiga ji sustabdė arkį ir paklausė sėdintį prie vieškelio ir traukiantį pypkę senioką:

— Ar dar nepakorė!

Seniokas pasitaisė juokdarys, ir jis atsakė:

— Dar ne.

— Viršaitis pranešė, kad šiandieną miestelyje kars žmogų, — paaiškino ji.

— Aa!.. Taip, taip, kars. Būtinai kars.

— O! Reikia skubėti!

— Arklys sušilęs. Leiskite atsipti. Išgirsime būgnus.

— Sako, dabar nebūgnija.

— Būgnija. Ir dar kaip!

Senis nužvelgė smalsiąją moterį. Ji buvo jauna, įraudusi, graži.

— Hm!.. — suniurzgėjo jis ir išpūtė pypkęs dūmą.

— O kaip ten atrodo, kai karia žmogų! — pasilenkė ji per drobyną ir prasižlojo.

— Užneria ant kaklo virvę, pakelia į viršų ir šaukia: „Heil!“

— Aa! O kaip kiti žmonės!

— Žiūri į akis tam pakeltam.

— Jūs žiūrėjote!

— Žiūrėjau.

— O akys!

— Baltos.

— Bet nieko nemato.

— Mato visus, kurie ateina pažiūrėti.

— Aš tokia jautri, galiu nualpti.

— Žinoma, galite nualpti.

— Bet kiti nealpstą!

— Kiti nealpstą.

— Ar nežinote, ką! Gal pažįstamą!

— Pažįstamą.

— Ką tokį!

— Pamatysite.

Kažkur toli sudundėjo griaustinis; moteris sukluso neramiai, pažvelgė į senį.

— Maniau, kad būgnai.

— Būgnai. Dangaus.

— Turiu skubėti, — pasakė ji ir, tarsį prašydama leidimo, švelniai nusišypsojo.

— Skubėkite.

— Jūs manote, kad aš bloga moteris!

— Manau, kad bloga.

— Ne. Aš ne blogesnė už kitas. Visos būtų važiuosios pažiūrėti, bet vyrai jų nelėdo.

Dabar ji timpltelėjo vadžias ir iškėlė botagą.

— Palaukite! — tarė senis.

— Ką!

— Vaikų turite!

— Vaikų! — sujudo ji. — Žinoma, turiu.

— Suaukę!

— Septynerių ir devynerių.

— Kodėl jų nepasiėmėte!

— Ką!

Moteris susigūžė, tarsį nematoma ranka ją būtų prispaudusi prie vežio dugno.

— Tegu pasižiūri.

— Ne, ne, ne! — šaukė ji. — Labai išsigąstų...

— Pripratinkite. Gal prireiks.

— Ko prireiks!

— Ką gali žinoti. Tokie laikai.

— O, žinote, baisiai norėjo važiuoti. Neleidau.

— Pasakėte: „Gražiai pažaiskite karą, vaikučiai, aš važiuoju žiūrėti, kaip žmogų pakabins ant skersinio“... Na, ko stovite! Matote, arklys žvilgčioja, laukia jūsų botago. Važiukite! Važiukite! Tegu dievas jums padeda.

Moteris lyg abejodama lūkurlavo. Paskui iš lėto pakėlė botagą ir visa jėga pliekė arkliui.

Senis palipo į šlaitą ir žiūrėjo į nurūkstančią moterį. Bet kas gi tai! Prie pat miestelio ji apgręžė vežimą ir tuo pačiu greičiu pasileido atgal. Tiksliausiai ji sužinojo, kad šiandieną žmogaus nekars.

NEPYKSTU, MANO MIELAS...

Tai ne salonas. Tai tualetas patalpa — šviesi ir patraukli. Nuostabi vieta intymiems moterų pasikalbėjimams. Viena, aukšta ir liesa, stovi prie skalbimo mašinos, kita, trumpa ir apvali, sėdi ant... sakysim, kėdės ir laikas nuo laiko papildo stiklinaites vyno.

Ožia mašina, sukasi putos, kvėpia cigaretės dūmai.

— Tu neišsiskyrėi. Jis nebe tavo. Galim atvirai kalbėtis, — sako sėdinčioji ir paduoda vyno stovinčiajai.

— Ir ne tavo, — šypteli stovinčioji, nugaria gurkanči ir pastato stiklinaitę ant šlapių grindų.

— Bet aš praleidau su juo nemažą malonių valandų.

— Jis tave niekino, Vida.

— Taip tik atrodė. Jis mane mylėjo. Dabar atvirai sakau: mylėjo.

— Jis tave vadino girtuokle, o kartą spiovė tau į veidą..

— Toks jo charakteris. Šiurkštokas. Aš nepykau. O jis pats gerdavo daug. Ir tikrai karčiąją. Bet jis geras inžinierius. Tu pati žinai. Juk tu buvai jo oficialioji.

— Tau kaktą buvo praskėlęs.

— Stiklinaitę į sieną atsitenkė. Tik šukės truputį pataikė... Bet iš kur tu viską sužinojai!

— Pats man pasisakė. Jis spyrė tau į sėdynę ir išmetė pro duris.

— Ką tu, Jadvyga! Visai neskandžiai.

— Bet jis buvo medžioklės batais.

— Minkštomis šliurėmis... Aš atsigrėžiau ir pasakiau: „Nepykstu“.

Paskul ramiai nuėjau gatvę.

— Vida, Vida! Tavo veidas per jo kaltę — vieni randai.

— Kur tau randai. Pora dėmelių... Žinoma, tada buvau išsigandusi..

— Šamones buvai netekusi.

— Ką gi, girtas buvo, pataikė į medį. Džiaukis, kad ne tu, o aš tada buvau su juo.

— Džiaugiuos. Tikrai džiaugiuos.

— Iš ligoninės pirmoji išėjau. Nuėšiau jam didelę gėlių puokštę ir pasakiau: „Aš nepykstu, mano mielas“.

Mašina užia. Dvi gražios moterys, truputį apsvaigusios, žiūri viena į kitą pro putas, ir joms atrodo, kad dar ne viską pasakė.

KELEIVIS, KURIS GRIEŽIA DANTIMIS

Jis atėjo iš geležinkelio stoties ir atsisėdo skvere ant suoliuko. Atrodė pavargęs, klaukus ir įsiutęs. Iškėlęs kumštį, pagrasino kažkam nematomam, sugriežė dantimis; ištarė keletą nešvankių žodžių ir nuėjo galvą. Atrodė, kad jis tuoju užmigs. Bet jis kažką įtemptai galvojo. Plačios kaktos raukšlėmis slankiojo šešėliai. Tiksliausiai jis galvojo apie žmones, su kuriais jam tenka susitikti kelionėje ir kuriuos reikėtų pamokyti.

Geriau įsižiūrėjęs, pastebėsi, kad jis nebuvo pavargęs. Jis tik buvo dulkėtas ir purvinas. Jo akys buvo didelės ir aštrios, kaip vanago. Veidas rodė sugebėjimą įsakinėti ir krikiauti. Nuo prakaito sulipę plaukai vijosi aplink keturkampę galvą ir buvo panašūs į juokingą patyčioms uždėtą vainiką.

Kaitra leidosi į žemę. Įraudę žmonės skubėjo nežinia kur ir nežinia ką nešėsi savo lagaminuose.

Keleivis išvyniojo iš drobulės duoną ir ėmė valgyti. Jis valgė godžiai, didellais dantimis kramtydamas didelius kąsnius.

Pajutę duonos kvapą, ėmė leistis balandžiai. Leidosi vis nauji ir nauji. Jų buvo daug, be galo daug; jie apstojo visą žemę.

Žmogus stipriais pirštais trupino plutas ir barstė paukščiams. Jo akys švelniai prisimerkė, o platus ir mėsingas veidas dar labiau išsiskėlė nuo šypsenos. Staiga jis užsimojo kumščiu; balandžiai triukšmingai pakilo. Žmogus iš džiaugsmo švilptelėjo ir ėmė barstyti trupinius. Paukščiai vienas po kito grįžo prie jo kojų. Tada jis vėl užsimojo, balandžiai vėl truputį pakilo.

Tas nenuobodžiaujantis keleivis mokėjo susirasti pramogą.

Paukščiai prlprato ir nebepakildavo nuo jo staigių mostų; tada jis paėmė tuščią butelį ir šviedė visa jėga į patį tirštumą. Balandžiai atlaikė smūgį, ir stiklas nesudūžo.

Žmogus ilgai žiūrėjo į sukiuzintus paukščius, vėl pasakė keletą nešvankių žodžių; užlindo už medžio kamieno, nusišlapino ir nuėjo tiesiai per vėją.

Vaikas sustojo prie kruvinų paukščių ir verkdamas nubėgo pas motiną. Jis verkė ne dėl žuvusių balandžių; jį išgąsdino staiga triukšmingai pradundėjęs greifasis traukinys.

KAS GELBSTI ŽMOGŲ NUO BEJĖGIŠKUMO

Ji valgomajame krito į sofą, įsikniaubė į pagalvę ir pravirko. Jos verksmas buvo panašus į juoką: ašaros veržėsi, o širdyje buvo šviesu; gerkle smaugė kūkčiojimas, o krūtinėje springo juokas.

Jos ilga ir plati išieginė suknia nuo staigaus kritimo apsvyniojo kaip spyruoklė apie palaimintą kūną.

Praėjusi vasara, studentų praktikos darbai, palapinės, nesibaigiantis juokas, šimtai stebuklingų smulkmenų, be skaičiaus slapty, trumpų ir ilgų bučinių. Skraidai ore, žemėje

KOSTO MARKEVIČIAUS
PIEŠINYS

STAKLIŠKIŲ DRUSKA

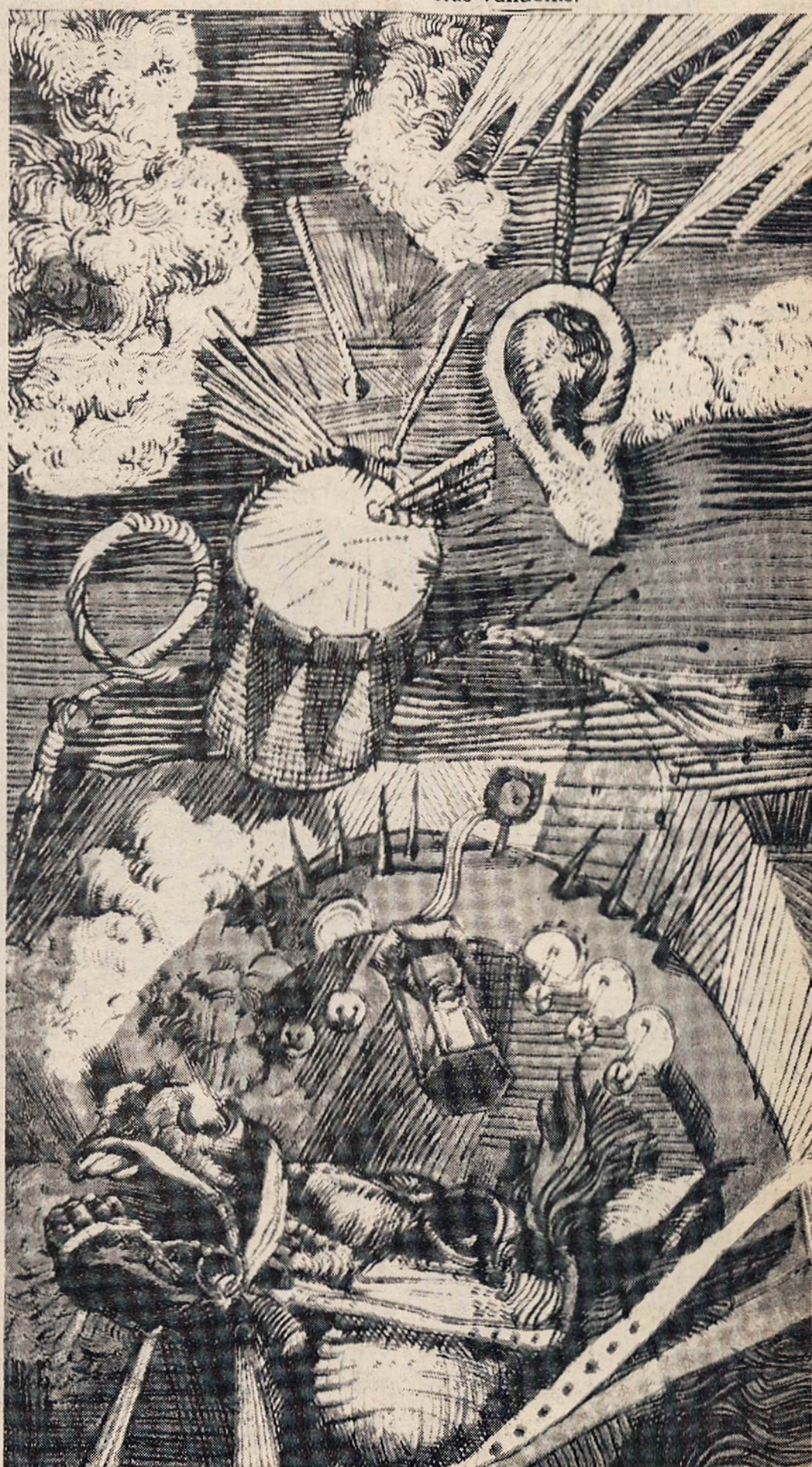
Stakliškės dabar gerai žinoma vietovė, garsėjanti ir už Lietuvos ribų. Stakliškių midų ragauja ir giria stipresniųjų gerimų žinovai įvairiose užsienio šalyse.

Dar palyginti neseniai kraštotyryneje literaturoje Stakliškės buvo vadinamos nedideliu miesteliu, esančiu 2 mylių atstumu nuo Jiezno, ir 5,5 mylios — į vakarus nuo Trakų. Miestelis minimas jau XV a. Pavyzdžiui, 1403 m. pro Stakliškęs traukė kryžiuočių ordino maršalo Vernerio Tetingo vadovaujama didžiulė kariuona. Lydėdami kunigaikštį Svitrigailą, kryžiečiai kalaviju ir ugnimi nusiaubė miestelį. Vėliau, XVI a. viduryje, Žygimantas Augustas užrašė Stakliškęs savo žmonai Barbora Radvilaitei. 1593 m. Žygimantas III miestelio parapiinei bažnyčiai įteikė žemės dovanų: mo raštą, o vėliau, 1641 m., Žemaičių seniūnas Jonas Alfonsas Lackis vietiniam klebonui dovanavo dar didesnę žemės plotą.

Tačiau bene labiausiai Stakliškęs pagarsėjo XVIII amžiuje.

Didysis Lietuvos etmonas Liudvikas Pacas, Augusto II laikais buvęs Stakliškių seniūnu, sužinojo, kad vietos vargingesnieji valstiečiai, trūkdami druskos, vandenį maistui gaminti sėmdavę iš netoli miestelio esančio sūraus šaltinio. Netrukus Stakliškęse atsirado pirmoji primityvi druskos viryklė. Tačiau ji davė labai menką pelną ir netrukus, net neišmokejusi įdėtų lėšų, nustojo gyvavusi.

Praslinkus keletui dešimtmečių, maždaug 1780—1790 m., Stakliškių druskingaisiais šaltiniais pradėjo domėtis Lietuvos pakancleris Joachim Chreptavičius, apskritai rūpinęsis mokslu, technika ir vienu metu įsteigęs geležies lydomo įmonę Vyšniava, netoli Švenčionių. Jis pats pabuvojo Stakliškęse, o savo stebėjimų duomenis pranešė Vilniaus universiteto profesoriams — fizikui Juozapui Mickevičiui ir chemikui Sarteriui. Kartu jie buvo įgalioti moksliskai ištirti Stakliškių druskinguosius vandenius.

Gyvenimas baimėje

PRADŽIA PRAEITAMĖ NUMERYJE

Tai buvo paskutinieji jo malonūs žodžiai. Ir norėdamas nebūčiau galėjęs duoti tų pavardžių. Tad majoras atsistojęs ištraukė iš mano rankų tą popierių ir tarė šiuos žavingus žodžius: "Mes komunistai, kas ne už mus, tas prieš mus, o kas prieš mus, tuos atgal į motinos iščių – perdirbimui. Daugiau svieto nematysi!"

Tą dieną manęs nemušė ir nekankino. Buvau nuvestas į rūšį. Mane įleido į 8-tą kambarą, kurioje jau buvo apie 15 žmonių. Daugumoje buvo visi suaugę vyrai. Iš jaunesnių ten susipažinau tik su Penkaičiu – Kauno aukštesnės technikos mokyklos mokiniu. Iš kitų dar atsimečiau tėvą Netočiną, marijonų vienuolį.

Buvo ir trys užsieniečiai. Vienas Vokietijos žydas, komunistų partijos narys, kokiu tai stebuklingu būdu pabėgęs iš Vokietijos. Tačiau NKVD tais jo pasakojimais netikėjo, atėmė jam partijos bilietą ir patalpino į šį rūšį. Užsienio kraštų komunistai retai kada susilaukdavo pasitikėjimo komunizmo tėvyneje. Jis labiausiai bijojo, kad jo negražintų atgal į Vokietiją, kas jam būtų reiškę mirtį. Iš jo vis buvo reikalaujama prisipažinti, kad jis atvykęs kaip Vokietijos agentas ir kad jo tautybė ir partijos bilietas yra gestapo maskuotė.

Buvo ir du Prancūzijos kareiviai, kurie papuolė į vokiečių nelaisvę, vėliau dirbo Rytrūsiuose, o iš ten pabėgo į Tarybų Sąjungą. Jie buvo įsitikinę, kad juos Prancūzijos sąjungininkė Tarybų Sąjunga gražins į tėvynę, tačiau ir jie smarkiai apsiriko, ir jie turėjo dalintis mūsų visų likimu.

Buvo dar tik prieš kelias dienas iš Maskvos Butirkų kalėjimo atvežtas papildomiam tardymam mokytojas Šmitas. Jis vis labai gyrė Butirkų kalėjimą, vis tvirtino ir įtikinėjo kitus, kad jis teisingai yra suimtas, jis padaręs klaidą partijos linijoje, buvęs trockistu ir esąs patenkintas, kad jį suėmė ir atvedė į tikrą komunistų partijos kelią. Aišku, mes jį laikėme provokatoriumi. Likusieji toje kameroje buvo kauniečiai, tarnautojai bei valdininkai. 8 ir 9 kameros buvo bendros ir jose buvo laikomi, NKVD nuomone, mažesni nusikaltėliai.

Kitos kameros buvo vienutės ir ten buvo laikomi ypatingi kaliniai. 6-je kameroje buvo patalpintas kun. Alfonsas Sušinskas. Tarybų Sąjungai okupavus Lietuvą, Sušinskas pasitraukė į Vokietiją, tačiau rugsėjo mėn. vėl nelegaliai perėjo sieną prie Seinų ir grįžo į Kauną. Kaune įsijungė į pagrindinę veiklą ir vieno slapto susirinkimo metu Kauno Ažuolyne buvo jų visa grupė suimta. Juos išdavęs tos pačios organizacijos narys kun. P. Atlikdamas Judo vaidmenį, P. specialiai suorganizavo tą susirinkimą, kad visus organizacijos vadovus NKVD galėtų iš karto suimti. Kun. Sušinskas buvo labai žiauriai tardomas, kankinamas, jį dažnai atvesdavo paryčiui į kambarą visą sumuštą ir kruviną. Vieną lapkričio dieną jis, sudaužęs tuščią pieno butelį, bandė su stiklo šuke nusižudyti ir persipiovė riešo venas, tačiau sargybinis laiku pastebėjo ir dar tą pačią naktį jis buvo išvežtas į Kauno kalėjimo ligoninę.

Mane lapkričio pabaigoje irgi perkėlė į Kauno kalėjimą Mickevičiaus gatvėje. Naktį buvau iššauktas, liepė pasiimti visą "barachlo" ir pasodintas į "voronoką". Už kelių minučių atsidūrėme Kauno kalėjimo kieme.

"Praraskite visas viltis, kurie čia įeinate" – prisiminiau tuos garsiuosius žodžius. Kauno kalėjimas per savo ilgą amžių daug matė. Pastatytas dar caro laikais, dar caro orchrana čia kankino ne vieną lietuvį. Daug tūkstančių kriminalinių nusikaltėlių, o dar daugiau nekaltų, politinių nusikaltėlių priglaudė šis kalėjimas. Tačiau tokios padėties, kada kalėjime tebtų tik nekalti politiniai kaliniai, šis kalėjimas dar nežinojo savo istorijoje. Nedaug jis savo istorijoje matė ir vaikų, 15 metų amžiaus.

Buvau įvestas į vieną kambariuką. Jame išgirdau komandą "išsirengti nuogai". Buvo pradėta krata, kuri užtruko apie valandą. Išieškojus visus daiktus ir neradus jokio pistoleto ar peilio, tuoj sekė komanda pakelti į viršų rankas, išsižioti, iškišti liežuvį. Pajutau, kaip prižiūrėtojas įkišo į mano burną pirštus ir ten kažko ieškojo, nors ir jis pats tikriausiai nesitikėjo ką nors rasti. Vėliau sekė komanda pritupti ir ištiesti į priekį rankas. Apie likusią kratos dalį jau gėdinuosi pasakoti. Po to buvau paliktas vienas ir apsirengiau. Pastebėjau, kad buvo konfis-

kuotas cėlių diržas ir sagos išpiaustytos. Nebebuvo batuose raisčių.

Netrukus atėjo viena purvinai baltu chaltu apsivilkusi gydytoja ar seselė. Ji man liepė nusirengti nuogai ir pradėjo apžiūrėti mano kūną, ar nėra ypatingų ženklų. Dar paklausė, ar nesirgau sifiliu, ir vėl liepė apsirengti. Dar nespėjus apsirengti, atėjo prižiūrėtojas ir, vis ragindamas greičiau, greičiau, nusivedė mane į kitą kambarį, kuriam buvo daromos pirštų nuospaudos. Po to užkabino ant kaklo lentą su "liaudies priešo" numeriu ir nufotografavo iš priekio ir iš profilio. Dar pasvėrė, išmatavo ūgį. Taip buvau iki savo mirties paženklintas ir įtrauktas į Tarybų Sąjungos "liaudies priešo" sąrašus.

Vėliau buvau įvestas į patį kalėjimo pastatą. Kalėjimo korpusų durys, važinėjančios ant ratukų, atsidarinėjo automatiškai. Tą rankinę automatiką valdė metalinėje budelėje sėdintis korpuso vyresnysis. Praėjęs kelis korpuso skyrius atsidūriau Kauno kalėjimo IV skyriuje. Tuo laiku tas skyrius buvo tardomųjų kalinių. Tas siauras IV skyriaus koridorius sudarė siaubingą vaizdą: 1,5 m pločio, 4 m aukščio ir apie 30 m ilgio. Buvau privestas prie 69-tos kameros. Vėl nuodugniai buvo atlikta krata ir sunkios darys atsidarė.

Kameroje pamačiau dvi iš po kalėjimo antklodžių kyšančias galvas. Viena buvo su akliniais, kurių vienas stiklas buvo sudužęs. Tai buvo kun. Sušinskas. Kitas buvo Kauno po-

KELIAMA Į 8 PSL.

RUDUO LIETUVOJE. R. Dichavičiaus nuotrauka.

Gyvenimas baimėje

ATKELTA IŠ 7 PSL.

licijos vachmistras Rutkauskas. Su jais man teko dalintis ta kamera 3 mėnesius.

Žiauriausiai iš mūsų buvo tardomas Sušinskas. Kas antrą dieną jį vis vedavo naktiniams tardymams. Nespėdavo dar jo žaizdos apgyti, kai vėl jis turėjo grįžęs su naujomis kankintimis. Dienos metu nebuvo leidžiama gulėti, tik sėdėti arba vaikščioti. Tačiau vaikščioti buvo galima tik vienam, kadangi visa kamera buvo apie 2 metrus pločio ir apie 5 metrus ilgio, o kameros šoninėse sienose buvo pritvirtinti geležiniai narai, kurie dienos metu būdavo užrakinami.

Praėjus trim dienom po mano atgabenimo į kalėjimą, vieną naktį buvau ir aš iššauktas. Buvau nuvestas į kieme pastatytą specialiai tardymams baraką, jo koridoriuje buvo įrengti vadinamieji boksai. Tai mažos būdelės, kuriose laikinai būdavo uždaromi kaliniai, laukiantieji tardytojo. Tuose boksuose kaliniai kartais būdavo pralaikomi po kelias valandas. Juose negalima buvo nei atsisėsti, nei žmoniškai atsistoti. Rankos ir kojos pamažu nutirpsta ir vis su kiekviena minute sunkėja. Pradedi jausti svorį visų kūno dalių: kiekvieno piršto, kiekvieno sąnario. Vis atrodo, kad žmogus nebeišlaikys nė valandos, nė minutės... Tačiau vis išlaikai... Aišku, ne visi. Buvo ir tokių, kurie nukrenta be sąmonės, geriau sakant, nėra jiems nė kur kristi, taip be sąmonės tik sudrimba trilinki. Tačiau toli gražu jų kančios tuo pasibaigia. Numirti jiems neleidžia. Karts nuo karto praeina prižiūrėtojas vis žvilgčioja per "volceką" ir, pamatęs sudribusį žmogų, tuoj atneša kibirą vandens ir užpila ant jo, atgaivina.

Iš kitų boksų ir tardymo kabinetų girdėjosi širdį veriantys šauksmai, girdėjosi mušimai, keikimai bei duslūs krintančiųjų kūnų garsai.

10 val. vakaro prasidėdavo žiauriausieji tardymai. Žmonės būdavo mušami, kankinami, bauginami, kad ir jų šeimas ištiks toks pats likimas. Būdavo verčiami pasirašyti už nepadarytus nusikaltimus.

Jausėdintuose boksuose ir viską girdint, žmogus yra morallai paruošiamas. Tam NKVD išsigalvojo tuos boksus – kad palaužti valią ir pasiryžimą neišduoti draugų.

Prabuvus ten apie valandą laiko, mane išmušė prakaitas, nenorom bėgo vaikiškos pažeminimo ašaros. Nejučiau galūnių. Kai pabandžiau tame bokse susirietęs atsisėsti, prižiūrėtojas tuoj suriko atsistoti, priešingu atveju prižadėjo išmušti smegenis iš kaukolės.

Pagaliau bokso durelės atsidarė ir pamačiau antrąjį tardytoją. Jis linksmai ir mandagiai atsiprašė, kad man taip ilgai reikėjo laukti ir liepė jį sekti. Įvedęs į savo kabinetą, liepė atsisėsti paruošton kėdėn, uždėti rankas ant kelių. Ir pats nepastebėjau, kad man ne tik rankos, bet ir keliai pradėjo drebtį. Drebo nuo iškankinimo, drebo ir iš baimės. Visas mano vaikiškas organizmas dar nebuvo pripratęs prie tokių tardymų. O juk ir pačius tardymus negalima buvo pavadinti tardymais.

Tik jam atsisėdus už rašomojo stalo, dingo šypsena ir jo išvaizda nieko gero man nebežadėjo. Pradėjo: "Visą mėnesį tu mulkinai NKVD majorą, pūtei miglas į akis. Žinok, kad dabar mes jas išpūsime iš tavo smegenų. Žinom dabar viską apie tave, kiekvieną tavo žingsnį. Štai, visa ta medžiaga. (Parodė iškėles pilną bylą popierių). Žinom, kad tavo tėvas kraugerys ir fašistas, ruošėsi Hitleriui parduoti Tarybų Sąjungą. Obuolys netoli krenta nuo medžio, koks tėvas, toks ir sūnus. Žinok, kad esi kaltinamas pagal 58 paragrafą, 9, 10 ir 11 straipsnius. O tai yra sabotazas, agitacija ir kontrarevoliucinė organizacija. Aukščiausioji bausmė 10 metų. Tą bausmę gali tik sušvelninti, jeigu dar viską nuoširdžiai papasakosi. (Paleisti į namus jau nebesiūlė). Priešingu atveju, mes turime priemonių, kalės vaikelį, iš tavęs tai išgauti".

Ištraukė iš papkės kelis lapus. Tai buvo parodymai. Pacitavo kelis sakinius iš tų tardymo protokolų. Tarp kitko, buvo tvirtinama, kad aš suorganizavau kontrarevoliucinę organizaciją ir esu jos vadas. Šitie apkaltinimai ir buvo sunkiausi. NKVD netikėjo, kad aš pats būčiau tai suorganizavęs ir vis manė, kad už mano pečių vadovauja suaugę vyrai. Kai priminiau, kad aš jau nuoširdžiai prisipažinau, kad spausdinau, platinau, tas kapitonas staiga pašoko nuo kėdės ir apimtas pykčio, šoko rėkdamas ir keikdamas ant manęs. "Na, šunie, fašiste, priimk pirmuosius pasveikinimus! Jo milžiniški kumščiai švei-

tė kėlis kartus į veidą. Nukritau nuo kėdės ir pajutau burnoj šilto, trūputį sūraus kraujo skonį, kuris tekėjo iš nosies. "Gal dabar jau kalbėsi?" Paspyręs su koja, liepė vėl atsisėsti. Kas antras jo žodis buvo srautas rusiškų keiksmų, man atrodė, kad tie keikimai ir buvo belikę iš tos proletarinės revoliucijos. Keikėsi visi tikrai proletariškai.

"Gal dabar būsi sukalbamesnis", – tarė jis. "Žinok, mes turime ir geresnių argumentų". Vėl pradėjau pasakoti, kad tikrai niekas man jokių nurodymų nėra niekuomet davęs, kad mes, mokiniai, patys viską sugalvojome. Pamačiau, kad jis paspaudė kokią tai mygtuką prie stalo. Už kelių minučių įėjo du vyrai, stambūs, stiprūs. Tai ir buvo tie profesionalai budeliai, apie kuriuos buvau girdėjęs iš kitų kalinių. Patys tardytojai retai kada imdavosi didelių egzekucijų, jie nenorėjo terliotis svetimu krauju. Užtat ir buvo tie etatiniai budeliai. Pats tardytojas atsistojo ir taręs: "atveskite jį į protą", pats išėjo iš kabineto.

Tas "atvedimas į protą" prasidėjo tuo, kad jie man surišo rankas ir pakabino ant sienoje prikaltos pakabos. Pirmas penkias minutes taip iškabėti nieko baisaus, tačiau kuo ilgiau, tuo darosi sunkiau, atrodo, kad rankos yra iš kūno traukiamos. Po kokių dešimties minučių pradėjau verkti ir rėkti. Negirdėjau net man vis statomų klausimų, kas buvo vadas, kas davė nurodymus. Negaliu tiksliai pasakyti, kiek ilgai ten prakabojau, tik man berėkiant atsidarė durys ir liepė mane nukabinti. Sudribau ant grindų. Įspyręs dar porą kartų tardytojas suriko savo budeliams: "išmeskit tą kiaulę lauk"...

Tai buvo mano pirma pažintis su tarybiniais tardymo metodais. Į kamerą jau grįžau prašvitus, netrukus turėjo būti komanda kel-

IGNALINA. V. Ylevičiaus nuotrauka.

PRIEŠ 50 METŲ

PETRAS LELIS

Apskr. savivaldybės statybose ir planų paruošime man daug padėjo inž. L. Nagevičius (generolo brolvaikis, dabar Clevelande). Jį paskyrus į Zarasus apskr. inž. pareigom, ministerija atsiuntė man padėjėju jauną žydą inž. Izraelį, kurį pažinau Raseinuose prie banko statybos. Jo tėvai Raseinuose turėjo didelę rūbų krautuvę. Jis buvo tylus, darbštus, mandagus, buvo geros išvaizdos, bet atėjus rusams iš karto pasikeitė – buvo užsimaskavęs komunistas.

Plentų statybų vadovavimui buvo padėjėjas inž. V. Vilkas, labai kruopštus ir nuoširdus – mirė Lietuvoje 1969 m. Be to, apskr. s-bės statybose dirbo dar trys technikai. Žydą inž. Sobolį radau apskr. valdyboje, kaip gelžbetonio tiltų nuolatinį rangovą, panašiai kaip inž. Lurje Raseinuose, tik Sobolis visą laiką kalbėdavo rusiškai. Butkus siūlė net įrašyti į tilto parangos sutartį paragrafą, kad rangovas turi kalbėti lietuviškai bent su valdyba, bet kur tau... Atėjus bolševikams, jis, nors ir turtingas, gavo aukštą vietą – Lietukio statybos viršininku (načalnik ploščadki). Paklausiau kaip tai įvyko. Jis atsakė: "A čto vy dūmaite, ja vsio vremia patil-

tis. Prie kameros durų prižiūrėtojas, atliekęs krata, atidarė duris ir ištūmė pas mano likimo draugus. Nei Sušinskas, nei Rutkauskas manęs nieko nepaklausė, buvo ir taip aišku.

Netrukus turėjo mus kelti, tad, nenusivilkęs ir padaręs sienoje brūkšnelį, įlindau ir susiriečiaus savo mygyje. Kadangi nei kalendoriaus, nei laikraščių negaudavome, darydavome kiekvieną dieną sienoje brūkšnelį. Kauno kalėjime tokių brūkšnelių buvau 1940–1941 metais pridaręs 139. Tuomet nė sapne nesapnavau ir niekad nebūčiau patikėjęs, kad ateity tarybiniuose kalėjimuose ir lageriuose man jų reikės padaryti dar 1493...

Iš mūsų septynių suimtų mokinių nedaug telliko. Iš Rusijos gilumos grįžęs, Vilniuje gyvena Motiejūnas. Eigelis gyvena Kaune. Jarašūnas, kiek girdėjau, pasitraukė į Vakarų... Apie kitų likimus nieko nežinau.

Nuo tų laikų, apie kuriuos čia pasakojau, jau praėjo daugiau kaip 30 metų. Dabar Kudirkos, Maironio, Biliūno raštai namažais tiražais spausdinami Lietuvoje. Lietuvos kultūros darbuotojai tuo dargi didžiuojasi. Grijasi, kad nepriklausomybės laikais šių mūsų klasikų raštai nebuvo tokiais dideliais tiražais taip gražiai išleidžiami. Koks paradoksas...

Juk tie mokinukai, kurie anais 1940–siais metais buvo suimti, kalinami ir kankinami už Kudirkos ir Maironio eilėraščių spausdinimą ir platinimą, iki šios dienos nėra reabilituoti, jie vis dar įrašyti Tarybų Sąjungos "liaudies priešų" sąrašuose...

Vytautas Svilas

Mopru" (Ką sau manote, aš visą laiką mokėjau Moprui). Mopr – tarptautinė revoliucijai remti organizacija.

Stambūs rangovai, kaip Peras, Judelevičius, Ilgovskis ir kiti, gražiai kalbėjo lietuviškai, bet jų statybose daugiau buvo vartojama rusų kalba. Žydai inžinieriai baigę Lietuvos universitetą arba užsienio technikos mokyklas, eidavo rangovauti, dirbti pas kitus rangovus ar fabrikantus, nes į valdiškas tarnybas jiems sunku buvo patekti. Bet buvo ir išimčių, pvz., Vilkaviškio apskrities inžinieriaus pareigose ilgą laiką buvo žydas Joselis Maizelis, kurį vadinome Juozu Maželiu. Jis jau buvo beveik sulietuvėjęs.

Aplamai visi žydai buvo abejingi Nepriklausomai Lietuvai, ir jie ko tai laukė. Vėliau pamatėme, ko jie norėjo ir ko sulaukė.

APSKRIČIŲ IR MIESTŲ INŽINIERIAI

Atsikūrus nepriklausomai Lietuvai buvo tik keletas lietuvių inžinierių, pasilikusių iš rusų laikų, bet netrūko įvairių svetimtaučių aprusėjusių ir aplenkėjusių lietuvių, kurie pradžioje užėmė provincijų inžinierių vietas. Daugelis jų menkai temokėjo lietuvių kalbą ir buvo abejotini specialistai, nors vadinosi inžinieriais. Tikri lietuviai inžinieriai, kiek jų buvo, užėmė svarbesnes vietas ministerijose ir direkcijose.

Gražių svajonių paveikti keli lietuviai architektai ir menininkai sumanė įsteigti Lietuvos atstatymo komisariatą – idėją gimusi Liet. centriniam komitete, Rusijoje. 1920 m. įstatymu, komisariatas buvo įsteigtas ir

J. VAIČIŪNAITĖ

SENOVINIAI RAŠTAŽENKLIAI

1. AKMUO SU PASAGA

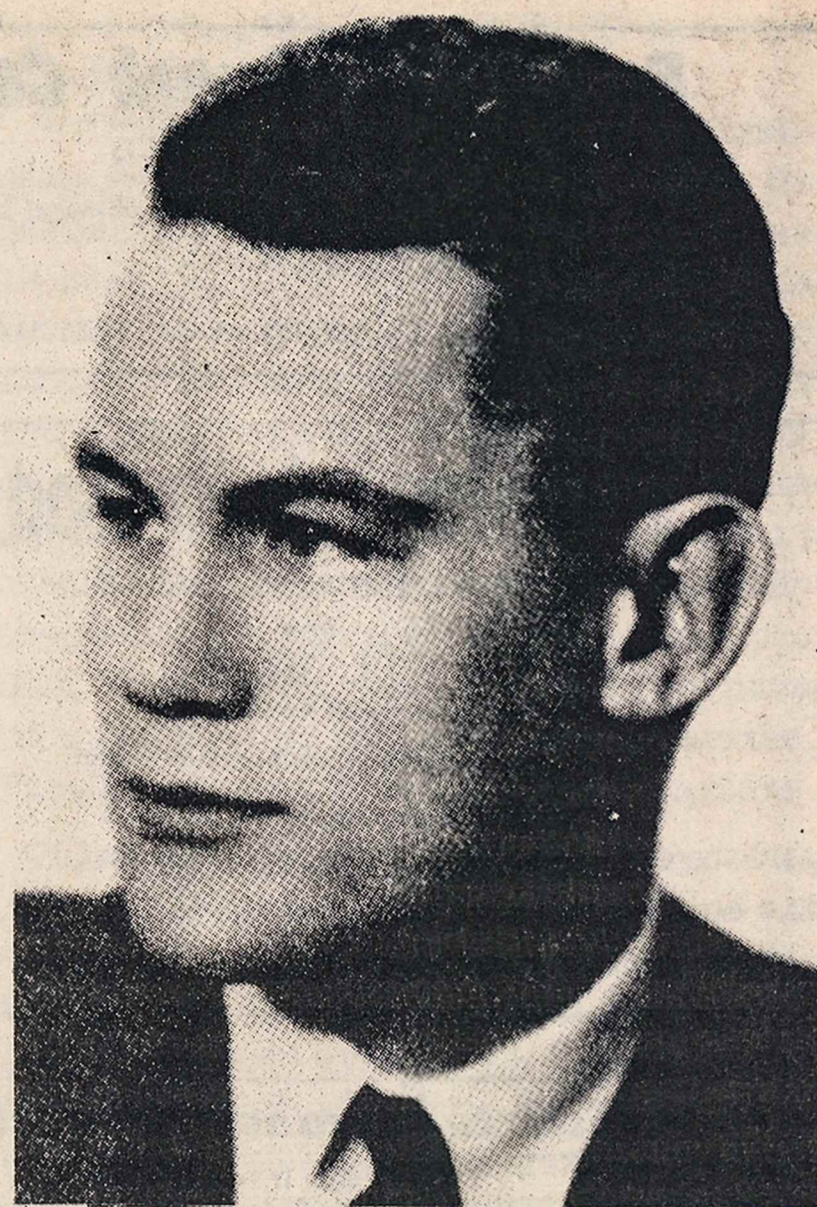
Rūkuos nutyla titnaginiai kirviai...
Rūkuos paskęsta sentėvių skulptūros...
Rūkuos aštrėja kadagių ir eglių kvapas...
Atgal į rūką skrieja vieversiai,
į rūką slėnio kaimai pasuka...
Ir vėl pro lietuvių išgirstu
akmenyje iškaltą pasagą,
rugių šnarėjimą,
vos prijaukinto žirgo tolimą žvangimą...

2. AKMUO SU ŽALČIAIS

Akmens, dangaus ir prisimerkusių akių pilkumas
Toks pažįstamas ir paprastas.
...Apaugo šlamančia žemėlapių žole
Pagoniški takai ir pelkių brastos.
Skaitau senovinius raštaženklus,
Ant kaimo akmenų po samanom atradus...
Aš apsemta žvaigždynų drėgno spindesio,
Aš aprėžta slidžiais orbitų ratais...
Po galva – būsimas baudžiauninkų akmuo
Ir surūdijusios žalčių karūnos...
Burnoj – išnykusių į naktį dūmų
Ir pirmųjų žolių žolių kartumas...

3. AKMUO SU SAULĖMIS

...Išdžiūvo išgręžti plaukai – išdrikę, šviesūs, šiurkštūs, –
iš tolo žiemiška šviesa bolavo jos pakaušis...
Salimais, ant laukų akmens, padėtos vos praušus,
Dumblu, žuvim kvepėjo grubios gintarinės šukos...
Ją aptėskė sutirpusių ledų ir liūčių pūslai,
Atšaurūs bruožai slėpė nuokalmų švelnumą,
Ji palietė uolieną, vėsią nuo nakties šalų,
ir juto akmenį dar nepradėtą miestų pulsą...

INŽ. J. VEITAS

įjungtas vidaus reikalų ministerijon..

Tuometinis vid. reik. ministras R. Skipitis, dr. Ereto patartas, atkvietė iš Šveicarijos architektą šveicarietį Kellermillerį tam komisariatui vadovauti. Bet naudos iš to buvo mažai, nes tas šveicarietis silpnai orientavosi jam pavestame darbe ir jį teko tuoj atleisti. Vėliau komisariate dirbo architektai Songaila, Verbickas ir menininkai Dubenckis, Galaunė, bet tas jų darbas buvo tik svajojimas padangėse – jie dirbo tik popieriuje, nes lėšų įvykdyti jų projektus nebuvo. Vieniintėlis komisariato nuopelnas buvo, kad jis surado žmones ir paskyrė apskrityse ir didesniuose miestuose vadinamus "apskrities technikus".

Vėliau tas komisariatas buvo panaikintas ir įsteigta statybos ir sauskelių inspekcija departamento teisėmis, o apskričių technikai pakeisti apskričių ir miestų inžinieriais. Vyriausiai statybos inspekcijai dešimtį metų (1930–40) vadovavo inž. A. Novickis. Kitą jo pastovūs bendradarbiai buvo arch. A. Šalkauskis – statybos referentas, arch. N. Mačiulskis – stat. priežiūros ref., inž. Dačinskas ir Kaušinis – kelių referentais, inž. P. Drasutis – elektros ir ugniagesybos ref., inž. K. Brunius – viešųjų darbų ref., inž. F. Bielinckis – arch. ref.

Kas antri metai inspekcija sušaukdavo apskr. ir miestų inžinierių suvažiavimus Kaune, kur būdavo pranešimai apie darbų sąlygas apskrityse, išklausomos mokslinės paskaitos, nustatomos technikumų darbo kryptys ir planai. Suvažiavimuose dalyvavo ir kitų žinybų inžinieriai, kas padėdavo palaikyti asmeninius ryšius ir pasiinformuoti apie kitų kolegų darbą ir patyrimą. Buvo lankomos įvairios įmonės ir didesnės statybos, kaip klinikų statyba ir kitos. (Pastatytomis klinikomis ir dabar tarybų Lietuva didžiuojasi. Jos statybai vadovavo inž. Jasiukaitis).

Balgus suvažiavimą būdavo baliai Metropolio restorane ar kitur ir juose dalyvaudavo apie 100 žmonių. Paprastai atvykdavo vidaus reikalų, susisiekimo ir krašto apsaugos ministrai, nes tose ministerijose dirbo inžinieriai.

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti
įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LASALLE

TEL. 366-7281

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos
(Lietuviams nuolaida)

Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Universal Cleaners & Tailors

B. KIRSTUKAS

239 FOURTH AVENUE

(at Wellington St.)

Tel. 769-2941

Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus
drabužius. Siuvu naujus, pagal užsaky-
mus, vyriškus paltus, kostiumus ir kel-
nes. Aukštos kokybės medžiagos.

Jony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

ĮVAIRIOS PROGOS

TEL. 525-8971.

T. Laurinaitis

BELLAZZI-LAMY INC.

ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:

Durys, langų rėmai, Izoliacija, Ten-Test.

Masonite, statybinis popieris, cementas,

B. P. išdirbiniai ir visa kt.

7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

CFMB

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.

PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

KELEIVIS

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODĮ SKELBDAMAS,
JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS
GYVENIMO, KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIŲ PAGAR-
SĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ AP-
SAKŲ, EILERAŠČIŲ. ADV. M. ŠVEIKUSKIENĖ VEDA TEI-
SINIŲ PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik \$ 7.00

KELEIVIO 1971 m. kalendorius \$1.50

636 EAST BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS. 02127

Dr. J. Frison, B. Sc., D. C.

Chiropraktikas

1202 St. Joseph Blvd. East

Montreal (kampus de la Roche).

Tel.: 523-3525

Atdara: nuo 9 iki 1 val. ir nuo 4 iki 9 val. vak.

DATOS • VARDAI • ĮYKIAI

MIAMI — FLORIDA

Pagal nusistovėjusią
tradiciją, Vasario 16-tos
minėjimą ir šiais metais
surengė Miami Lietuvių
Taryba, kurią sudaro 30
asmenų, t. y., po 5 na-
rius iš kiekvienos čia
veikiančios organizaci-
jos. Jau eilę metų Miami
Lietuvių Tarybai pirmi-
ninkauja A. D. Kaulakis.

Šių metų Vasario 16-
tąją Miami lietuviai pa-
minėjo net tris kartus:
viešu koncertu miesto
amfiteatre, lietuviškomis
pamaldomis ir koncertu
Miami lietuvių klubo sa-
lėje.

Miami amfiteatre tu-
rėjo įvykti įprastinis
miesto orkestro koncer-
tas. Bet Miami Lietuvių
Tarybos pastangomis,
Vasario 16 d. vakaras
buvo pašvęstas lietuviš-
kai muzikai ir dainai.
Programą išpildė Miami
miesto orkestras ir so-
listas St. Baras iš Chi-
cagos. Jis padainavo ke-
leta operų arijų ir liet.
liaudies dainų, o audito-
rija, kurią sudarė kele-
tas tūkstančių įvairių
tautybių ir iš įvairių
kraštų vasarotojai, St.
Barui entuziastiškai plo-
jo.

Labai puikiai orkes-
tras atliko Lietuvišką
Rapsodiją Nr. 1. Ir šiuo
atveju Miami Liet. Ta-
ryba ir pirm. A. D.

Kaulakis turėjo daug rū-
pesčių, nes iš anksto
reikėjo parūpinti gaidas
32 orkestrantams. Kon-
certui vadovavo vienas
Miami TV stoties prane-
šėjas. Jis net kelis kar-
tus pakartojo anglų kal-
ba, kad šis koncertas yra
skirtas Lietuvos Nepri-
klausomybės 54 m. su-
kakčiai atžymėti ir kad
šiuo laiku Lietuva yra
komunistų pavergta.

Ir Miami miesto ofi-
cialioje koncerto progra-
moje buvo atžymėta, kad
tai yra Lietuvos Neprikl.
54 m. sukaktis.

Vasario 19 d. iškil-
mingas Mišias atnašavo
ir momentui pritaikytą
pamokslą pasakė kun. V.
Andriuška, o jam asista-
vo parap. klebonas kun.
Puišys ir čia atostogau-
jantis kun. J. Venckus.
Puikiai vargonavo jau
daug metų Miami gyve-
nantis muzikas Br. Ne-
krošius. Lietuviai beveik
pripildė didoką bažnyčią.

Vasario 20 d. Miami
lietuvių klubo salėje Va-
sario 16-tos proga turė-
jome oficialią ir meninę
dalį. Įvadą padarė Miami
Lietuvių Tarybos pirm.
A. D. Kaulakis, kuris
programą praveisti per-
davė vicepirm. P. Šilui.
Įnešus vėliavas buvo su-
giedoti JAV ir Lietuvos
himnai. Pagal pirmųjų
lietuvių ateivių tradiciją,

gražų pasveikinimą vė-
liavoms paskaitė jau JAV
gimusi lietuvaitė, pasi-
žymėjusi lietuviškoje
veikloje A. Kaulakienė.

Asmeniškai palinkėjo
Lietuvai laisvės apskri-
ties teisėjas ir Miami
miesto burmistras. La-
bai puikiai, ugningą kalbą
pasakė prel. J. Balkū-
nas, o taip pat ir D. Ku-
raitis.

Solistas S. Baras savo
puikiu dainavimu publika
tiesiog uždegė. Jis pa-
dainavo operų arijų ir
liaudies dainų. Publika,
kuri sausakimšai užpildė
gan erdvią klubo salę en-
tuziastiškai reagavo ir
solistas buvo pakartoti-
nai iškviestas į sceną.

K. Kodatienė padekla-
mavo savo kūrybos eilė-
raščių, o publikai pagei-
daujant, taip pat jos pa-
čios sukurta eilėraščių
"Simas Kudirka".

Buvo renkamos aukos.
Svečiai buvo dosnūs ir
Lietuvos vadavimo reika-
lams buvo surinkta per
1400 dolerių. Vienas iš
stambiųjų aukotojų D.
Kuraitis pirmas įteikė
šimtinę.

Pagarba ir padėka pri-
klauso Miami Lietuvių
Tarybai, o ypač tarybos
pirmininkui A. D. Kau-
lakiui už taip puikiai su-
organizuotą minėjimą.

A - s.

NL sp. b-vės valdyba sukvieta sėkmingo spaudos baltaus rengimo komiteto na-
rius ir talkininkus pobuviui, kuris įvyko Pr. Paukštaičio namuose. Nuotrauko-
je pobuvio dalyviai: A. Mylė, P. Paukštaitis, V. Norvaišienė, J. Zabielliauskas,
Z. Valinskas, S. Piečaitienė, M. Šiaučiulienė, O. Milienė, J. Norvaiša-Giri-
nis, D. Staškevičienė, V. Žižys, J. Piečaitis, M. Jonynienė, Z. Piečaitienė,
Ilona Gražytė, G. Zabielliauskienė, J. Gabrusevičienė, V. A. Jonynas, Br.
Staškevičius, V. Piečaitis, R. Valinskienė. Nuotrauką darė J. Šiaučiulis.

Vasario 16 minėjime Hamiltone pagrindinę kalbą anglų kalba skaitė Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos vicepirmininkas ir KLB politinės komisijos pirmininkas V. E. Gruodis.

MIRĖ
V. BABECKAS

Vasario 29 d. miesto ligoninėje po ilgesnės ligos, eidamas 49 metus, mirė Vytautas Babeckas.

Pradėtas muzikos studijas kitur baigė Hamiltone. Velionis mokytojo anglų mokyklose, savo namuose įkūrė muzikos studiją, kurią lankė daug ir lietuvių jaunimo. Sudarė šokių orkestrą Aidą ir eilę metų jam vadovavo. Paskutinis ir viešas jo patarnavimas lietuviams buvo Naujųjų metų sutikime, kur jo orkestras grojo.

Skausmė liko jo žmona Aldona, dvi jaunametės dukrelės ir sūnus, o Lietuvoje mama ir brolis Petras.

Palaidotas Hamiltono kapinėse, dalyvaujant dideliui skaičiui hamiltoniečių. Skausmo paliestiesiems gili užuojauta. Zp.

DIDŽIOJI
ŠVENTĖ

Lietuvos nepriklausomybės šventė Hamiltone buvo minima vasario 13 d.

— Pagal sovietų statistikos duomenis, 1970 m. Vilniuje gimė 6.453, mirė 2.173, prieauglis 4.280, vedybų buvo 4.559, skyrybų 1451. Kiekvienam tūkstančiui Vilniaus gyventojų 1970 m. gimė 17, mirė 5,7, prieauglis — 11,3, vedybų — 12, skyrybų — 3,8.

Minėjimas pradėtas iškilmingomis pamaldomis A. Vartų bažnyčioje, kur mišias laikė ir pritaikytą pamokslą pasakė prel. dr. J. Tadaraukas.

Pamokslo metu prelatas atskleidė dvi staigmenas. Pirmoji, kad bažnyčioje esanti mūsų trispalvė vėliava yra atgabenta iš Lietuvos slaptais keliais ir padovanota AV bažnyčiai. Antroji, kad nuo ateinančio rudens vienoje anglių gimnazijoj bus dėstoma lietuvių kalba.

Parapijos mišrus choras, vad. A. Paulionio, pamaldų metu labai gražiai giedojo, ir jo vadovas prie vargonų A. Paulionis iš tikrųjų verti pagyrimo.

Minėjimo tąsą vyko Scott parko gimnazijos auditorijoje, kur susirinko apie 500 dalyvių. Scenoje jau stovėjo išsirikiavęs Toronto Varpo choras, scenoje kabojo didelis moters paveikslas, skausmingų veidų ir surakintom rankom, laikanti mūsų trispalvę — tai prisilėgta Lietuva...

Po Kanados himno ir prel. dr. J. Tadarauko invokacijos atidaromąjį žodį tarė KLB Hamiltono apyl. pirm. K. Mileris.

Varpo chorui sugiedojus Vl. Paulausko Liberą, pagrindinis kalbėtojas KL B kr. valdybos vicepirm. V. E. Gruodis anglų kalba prabėžė, kad yra tragiška, jog Lietuva tapo Rusijos kolonija tokiu istorijos laikotarpiu, kada taip daug tautų pasauly buvo išlaisvinta nuo kolonialinės sistemos.

Kalbėtojo manymu, sovietų sistemos neteisimumas turėtų būti žinomas laisvojo pasaulio žmonėms. Kalbėdamas jaunimui, jis sakė: "Jūs, jauni lietuviai — kanadiečiai ir jūsų drau-

gai laisvajame pasaulyje vaidins lemiamą rolę kojoje grąžinti Lietuvai nepriklausomybę. Tik su prasdami Sovietų Rusijos kolonializmo neteisiumą ir nemoralumą, jūs galėsite perduoti ir išaiškinti esamą padėtį kitiems jauniems žmonėms. Gyvendami laisvame pasaulyje, turime išlaikyti gyvą Lietuvos laisvės dvasią. Tada ir tik tada mes turėsime galimybę padėti savo tėvų kraštui vėl sugrįžti į pasaulio laisvųjų tautų šeimą".

Sveikinimo žodžius tarė fed. parl. narys L. Alexander, burmistras C. Copps ir estų atstovas T. Tasine. Raštu sveikino min. J. Munro ir buv. hamiltonietė, vienos radio staties komentatorė Hyder iš JAV.

Koncertinėje dalyje pasirodė Toronto taut. šokių grupė Gintaras, vadovaujamas R. ir J. Karasiejų. Šokiai buvo greiti, reikalingi miklių judesių. Žiūrovai šokėjams daug plojo dar šokių eigoje, o jiems baigus šokti, kilo plojimų audra. Šokėjai buvo labai šiltai priimti. Šokėjams davė atsikvėpti K. Bungarda vienu eilėraščiu.

Pabaigoje scena priklausė Toronto mišriam Varpo chorui, pradėjusiam su daina "Lietuva" — nežinomo kompozitoriaus iš Lietuvos. Nemažoje scenoje choras atrodė nelabai gausus, tačiau balsine medžiaga — stiprus ir galin gas.

Malonu buvo klausytis gerai paruoštų ir gražiai dainuojamų dainų. Klausytojai nuoširdžiai plojo. Chorui dirigavo A. Ambrozaitis.

Koncerto atlikėjus iš Toronto hamiltoniečiai šiltai priėmė ir įvertino. Jie bus mielai laukiami Hamiltone

ir kitą kartą. Šokių grupei grojo A. Dimskis, chorui akomponavo J. Govėdas. Programos pranešėja Lina Verbickaitė. Scenos šviesų efektai H. Švažo.

Minėjimo metu buvo renkami parašai Amerikos Altos peticijai. Minėjimą ruošė KLB Hamiltono apyl. v-ba, vadovaujama pirm. J. Milerio. Minėjimo aprašymas buvo ir vietos anglų dienraštyje. Idėta ir gera dalis V. E. Gruodžio kalbos ištraukų. Zp.

ŠAULIŲ
SUSIRINKIMAS

Vasario 26 d. įvyko Hamiltono DLK Algirdo šaulių kuopos metinis narių susirinkimas. Pirm. P. Kanopa pranešė apie kuopos veiklą, pažymėdamas, kad šiais metais sueina 5 m. nuo kuopos įsisteigimo. Sukaktis būsianti iškilmingai paminėta Kanados šaulių rinktinės suvažiavime gegužės 6-7 d. Hamiltono Jaunimo Centre. Apie

tai vėliau bus spaudoje paskelbta plačiau.

Kasininkas A. Šukaitis pranešė apie kasos stovį. Kontrolės k-jos pirm. St. Žioba perskaitė revizijos aktą. Trūkumų nerasta, apyskaita veda gerai.

Sporto vadovas A. Paulauskas savo pranešime nusiskundė, kad sumažėjo šaudytojų. S-gos centro sporto atstovas V. Keturakis pranešė, kad rugsėjo mėn. įvyks Amerikos ir Kanados šaulių prizinis šaudymas Hamiltono Medžiotų klubo Giedraičio šaudykloje. Prašė svečiams parūpinti nakvynes šaulių tarpe.

Kun. Januška prisaikdino 5 naujus narius. Hamiltone yra steigiamas jūros šaulių būrys. Tokiu būdu kuopa bus trijų būrių: jūrininkų, pėstininkų ir moterų.

Po susirinkimo sesės šaulės susirinkusius pavaišino kavute ir skanlais užkandžiais. J. P.

ĮVAIRŲ SIUNTINIAI IR DOVANOS

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą
paprastu ir oro paštu.

Dovanos be maito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiamie piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.

Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 1934 svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ
ISTAIGA

Baltic Exporting Co. 480 RONCESVALLES AVE.,
TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALUZA

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

IMA

5½% už depozitus
6% už šėrus (numatoma)
6% už taupymo s-tas
6¼% už 1 m. term. dep.
6½% už 2 m. term. dep.

8% už asm. paskolas

8¼% už mortgičius

Kapitalas virš keturių milijonų dolerių

ASMENINES PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta)

BŪSTLINE: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais 10 — 5 v. p.p.
antradieniais 10 — 5 v. p.p.
trečiadieniais 10 — 5 v. p.p.
ketvirtadieniais 10 — 5 v. p.p.
penktadieniais 10 — 7 v. vak.
šeštadieniais 9 — 12 v. p.p.
Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais "Talka" uždaryta.

Mokame už:

depozitus 5%
šėrus ir sutaupas 6%
už vienu metų terminuotus indėlius 6½%
ir virš \$10.000 — 3 metams 7%
Duodame:
asmenines paskolas iš 10%
nekiln. turto paskolas iš 8½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$2,800.000

winnipeg

GRAŽUS MINĖJIMAS

KLB Winnipego ap. v-ba nepriklausomybės minėjimą atšventė vasario 20 d. Šv. Kazimiero liet. parapijos salėje.

Pamaldų metu Lietuvos trispalvę įnešė Algis Dieulininkaitis ir Vidas Januška. Garbės sargybą sudarė Br. Bujokienė, Margarita Aškinytė, Laima Rutkauskaitė ir Brenda Galminaitė. Visos buvo apsirengusios tautiniais rūbais. Atatinkamą pamokslą pasakė parapijos klebonas J. Bertašius. Pamaldų metu giedojo Winnipego lietuvių choras, vadovaujamas D. M. Januškaitės, vargonais palydėjo Petras Stankevičius. Pamaldoms pasibaigus, visi rinkosi į parapijos salę, kur aukas rinko V. Stankevičius ir K. Strikaitis.

Minėjamą atidarė ap. pirm. V. Januška. Programą pravedė Nijolė Žiminskaitė. Pagrindinis kalbėtojas Bronius Vaičiai-

— V. Landsbergis Lit. ir Meno savaitrašty patikslino lietuviško teatro pradininko Gabrielliaus Landsbergio — Žemkalnio gimimo vietą, kuri biografijose vis neteisingai žymima. Žemkalnis gimė ne Kompačiznos dvarely, bet Birželiuose, prie Panevėžio (buvusioj Pumpėnų parapijoj).

tis trumpai peržvelgė istoriją iki rusų okupacijos. Paskaitą užbaigė lotynišku posakiu: "Justitia est fundamentum regnorum".

KLB krašto tarybos narys Juozas Grabys perskaitė paruoštas rezoliucijas.

Koncertinę dalį pradėjo Winnipego lietuvių choras, vad. D. M. Januškaitės. Visai jaunas solistas Marijus Timmermanas padainavo: "Mergytė jaunoji" ir "Stoviu aš parimus", o jaunimas pašoko tautinius šokius. Vida Balčiūnaitė anglų kalba iš Nado Rastenio knygos skaitė "Anykščių šilelį". Minėjimas baigtas Tautos himnu. Minėjimo metu Tautos Fondui surinkta \$110.

Pasibaigus minėjimui ap. pirm. V. Januška pranešė, kad kovo 19 d. ruošiamas Literatūros vakaras. Programoje gali dalyvauti jaunimas ir senimas su įvairiais kūriniais: skaitymu, šokiais bei dainomis. Norintieji dalyvauti turi užsiregistruoti pas ap. pirm. V. Janušką.

Valdyba nutarė T. Žiburiams ir N. Lietuvai pasiūsti po \$10. Kostas

sudbury

ŽIEMAI BAIGIANTIS

Žiema baigiasi, sniego pusnys mažėja, pavasaris atneš daugiau energijos tautiečiam. Žiemos sezonas praėjo ramiai, niekas

Indėnė ir indėnas Kvebeke 19 šimtmečiuje. Paveikslas tapė vokiečių kilmės dailininkas Cornelius Krieghoff, kuris Kvebeke apsigyveno 1853 metais.

nesidomėjo ginčais lietuviškoje spaudoje apie jaunimo siuntimą į Vilniaus universitetą ar paėmimą lankstesnės linijos komunistų atveju. Sudburys vieningas ir patriotiškas.

Buvo pasitaikę privačių ginčų, bet juos greit išsprendavo "kumščio" teisė. Bet to, tautiečiai asmeniškiam ginčam neturėjo nė laiko. Darbas, liuoslaikis prie storu ledo sluoksniu padengtų žuvingų ežerų o ten už meškerės kabliuko užkibus žuvelė nebeturėjo jėgos kelti ginčų ir kovoti, paklusniai atsidurdavo karštoje keptuvėje. Politinių ginčų buvo, bet jie išsprendė vietoje, be spaudos korespondentų pagalbos, jei neįsikišdavo kaimyninės kolonijos.

— Angelė ir Leonas Baltučiai, dalyvaujant gražiam draugų būreliui, atšventė malonią, kartais sunkaus 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktį.

— "Geležinio vilko" klubo balsas ir silpnėja, nes iš buvusių 80 narių liko tik 26, atrodo, visi geriausi. "Geležinio vilko" jėgą pamatysime greit įvykstančiame narių susirinkime ir vakarienėj, kur bus nutiestos gairės klubo veiklos atečiai.

— Lietuvių spaudoj neteko matyti žinutės, kurią paskelbė The Sudbury Star, kad buvęs Kanados min. pirm. J. Diefenbaker įsteigė ir išrinktas tarptautinės žmogaus teisių gynimo organizacijos pirminku, kuri studijuos So-

vietų Rusijos padarytus nusikaltimus: areštus, žmogžudystes, trėmimus, koncentracijos stovyklas Ukrainoje ir kitur. Tikėkime, kad atkreips ir mūsų veiksmų dėmesį.

— Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese Sudburio jaunimą atstovaus stud. Danguolė Remeikytė.

— Motinos dienos minėjime gegužės 20 d. programą atliks studentų kvartetas Rasa iš Londono.

— Kanados min. pirm. P. E. Trudeau lankėsi Sudbury ir buvo priimtas liberalų partijos narių. Per televiziją atsakinėjo į gyventojų telefoninius klausimus. Jį saugojo apie 120 įvairių rūšių policijos. Prie TV pastato buvo ir apie 20 pikieto plakatų bei minia žmonių.

— INCO (nikelio pramonė) pradėjo drastiškus darbininkų perkilnojumus iš vienos darbovietės į kitą, atleidimus iš darbo. Atrodo, kad iš lietuvių niekas nenukentės, nes visi turi didelį darbo stažą. Vasaros atostogų metu studentai nebus priimami. Keletą darboviečių visai uždarė. Sprendžiama, kad tai daroma prieš naujos sutarties pasirašymą.

— Vasario 16 minėjimas pavyko labai gerai. Dalyvavo daug tautiečių ir svečių, k. a. miesto burmistro žmona Mrs. Fabbro, latvių, estų, ukrainiečių atstovai. Priimta rezolucijos Lietuvos okupacijos

reikalui. Programą išpildė Ramunėlė, vadovaujama Silvijos Martinkutės ir bažnytinis choras, vadovaujamas Alekso Kušinskio. Sekmadienį, pamaldas laikė ir pasakė Lietuvos reikalui pamokslą kun. A. Sabas.

Tautinę vėliavą laikė E. Šviežikas, jam asistavo Aldona Kručaitė ir Rūta Petrėnaitė.

— Silvija Martinkutė, Ramunėlės šokių grupės įsteigėjai ir vadovai, gimtadienio proga suruoštas pagerbimas. Vaisės vyko E. S. Tolvaišų namuose. Dalyvavo miesto valdžios atstovai, Ramunėlės kūmai, jos motina iš Hamiltono, daug svečių ir šokių grupės narių. J. K.

london, ont.

STALO TENISO TURNYRAS

Vasario 12 ir 13 d. Londone vyko atdaras Ontario provincijos stalo teniso turnyras. Jame dalyvavo ir savo klasėje pirmąsias vietas laimėjo nemaža Toronto lietuvių.

Ontario stalo Teniso Asociacijos direktorių tarpe yra Elena ir Jonas Nešukaičiai. Pastarasis yra pažymėtinas stalo teniso treneris, ne vienam Ontario provincijos stalo tenisininkui padėjęs įkopti į viršūnes, žinoma, jų tarpe, visoms savo trims dukterims — Violetai, Florai ir Glorijai.

Violeta Nešukaitytė,

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1972 METAIS

PRADEDANT NUO **US\$ 530**

Išvykimo datos: gegužės 18, 30, birželio 20, 29, liepos 13, 27, rugpjūčio 10, 24, rugsėjo 7 d.

Lankoma Maskva, Vilnius, Druskininkai ir Kaunas.

REGISTRUOKITĖS DABAR!

Parūpiname dokumentus Jūsų giminėms iškviesti iš Lietuvos. Siunčiame siuntinius ir automobilius į Lietuvą.

Anglų kalba rašykite:

ADRIA TRAVEL SERVICE

4159 ST. LAWRENCE BLVD.
MONTREAL 131, QUE. - CANADA
TEL.: 844-5292 844-5662

ne kartą buvusi Kanados atviro ir Ontario uždaro stalo teniso moterų čempionė, ši kartą užtikrintai laimėjo ir Ontario atviro turnyro čempionatą. Jos varžovė buvo taip pat lietuvė Elena Sabaliauskaitė; žinoma ir iškili stalo tenisininkė ir buvusi čempionė. Pasekmės: 21:17, 21:15 ir 21:14.

Vyrų baigminės rungtynės buvo labai kietos, ir tiesiog žaibiškos tarp torontiško Errol Caetano ir Ontario uždaro turnyro čempiono Peter Gonda. Reikėjo net penkių setų. Laimė nusišypojo ištvermingam E. Caetano, uoliam trenerio Jono Nešukaičio mokinui.

I jaunių baigmę iškopęs penkiolikmetis, torontiškas lietuvis Paulius Klevinas užtikrintai laimėjo prieš septyniolikmetį torontiški Steven Feldstein pasekme 21:16, 21:18.

Mišraus dvejeto čempionatą laimėjo Violeta Nešukaitytė ir E. Caetano.

Pažymėtinos ir torontiškos jaunės Birutė ir Aldona Plučaitės, pasiekusios gerų rezultatų ir laimėjusios savo klasėje taures.

Jonas Nešukaitis su visa šeima ir kt. vėly šeštadienio vakarą atsilankė londoniškių moterų drau-

gijos parengime ir čia su kitais stalo tenisininkais susilaukė gausių katučių ir šilto priėmimo.

L. E-tas

TARPTAUTINIS POSĖDIS

Tarptautinė Londono organizacija (International Service of London Inc.) vasario 24 d. savo patalpose sušaukė susirinkimą einamiems reikalams aptarti. Kanados valstybės atstovas iš Otavos aiškino valdžios daugiakultūrines pažiūras ir galimybes daugiakultūriniais projektams įgyvendinti.

Gavę paskirus pakvietimus iš lietuvių visuomenės dalyvavo Algis Puteris, atstovaudamas Londono ir apylinkės Bendruomenę; Miras Chainauskas, atstovaudamas Baltijos ansamblių; Lydijs Keraitė, Lietuvių studentų klubo atstovė. Tolimesnės šio klausimo detalės bus svarstomos sekančiame susirinkime.

P.

ORGANIZUOJASI STUDENTIJĄ

Western universiteto studentijos laikraštis The Gazette rašo, kad Pabaltijo studentai – lietuviai, latviai ir estai kuria federaciją.

Universiteto studentai lietuviai jau yra gražiai

reiškęsi ir turi savo Aušros klubą, kuriam priklauso apie 60 aktyvių narių.

Estų studentų yra apie 20. Jie yra turėję savo klubą. Dabar teksią klubą atgaivinti.

Taip pat ir latvių studentų yra apie 20. Taigi pabaltiečiams susijungus būtų apie 100 narių ir tai galėtų būti reikšmingas vienetą universiteto studentijos tarpe.

Ukrainiečių studentai yra nuo seniau susiorganizavę ir turi universitete dėstomą ukrainiečių kalbos ir kultūros kursą, kuris studijuojantiems teikia reikiamus kreditus. Šiam kursui gauti kelias nebuvo lengvas, nors ukrainiečių studentų yra žymiai daugiau negu lietuvių. Bet ir lietuviai studentai daro žygių, kad lituanistikos kursą gautų ir reikiami kreditai iš tokio kurso jiems būtų pripažinti. Dabar neoficialiai lituanistinių pasikaitų universiteto patalpose jau yra. Jas lietuviams skaito diplomuota gimnazijos mokytoja Gražina Petrauskienė, neseniai įsigijusi magistrų laipsnį.

Manoma, sudarius Pabaltijo studentų federaciją, būsia lengviau gauti baltistikos studijų kredituojamą kursą. L. E-tas

Jetté & Frères

Hydro - quebec

atstovas,

Tik 40¢ apmokate mėnesinę elektros sąskaitą.

1.75 par mois

kuris išnuomoja ir įrengia karšto vandens šildymą.

40

2.25 par mois

60

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrengimai. Taip pat gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Veltui įkainavimas.

Jetté & Frère Ltée

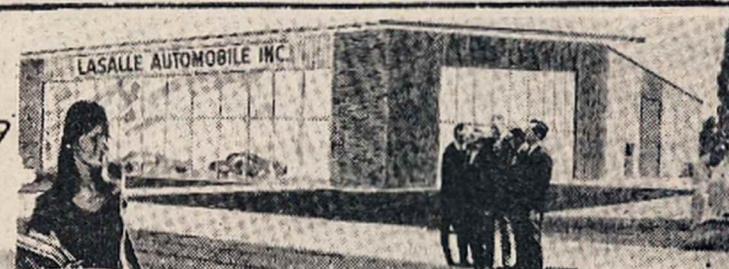
Plumbing & Heating kontraktoriai.

140-2e AVENUE - 366-0330

LaSalle

AUTOMOBILE INC.

366-7818

PARDAVIMAS

Imperial - Chrysler - Dodge - Charger
Coronet - Challenger - Swinger - Demon
Camions DODGE Trucks

7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.

Mechanizuotomis priemonėmis įvairius ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės taisymas ir dažymas. Kreiptis: De La Verendrye Blvd.

Tel. 365-3364

LAURENT DAIGNEAULT

Président

ISIDĖMĖTINAS IŠRADIMAS

Geriausia Amerikoje ir Europoje "JIB Haarplege-Lotion" preparatas sulaiko plaukų slinkimą, naikina pleiskanas, pašalina niežėjimą, plaukų skilimą, stiprina plaukų šaknis, padeda atgauti natūralią plaukų spalvą. JIB vartodami nebūsite nei žili, nei pliki 100%. Įrašyti vaistinių RED BLUE knygoje. JIB Medicine Lij. 8 uncijos 16 savaičių \$6.00. Pinigus siųsti mūsų atstovybei: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ontario, Canada arba J. I. B. Laboratory 1437 So. 49th. Ave., Cicero, Illinois 60650, U. S. A.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street
LaSalle, Que.

TEL: 366-0500, 366-4203

- Taisymas ir dažymas automobilių
- Pardavimas ir taisymas Chaparral firmos snowmobile ir Moto firmos snowblower

Sav. G. Desrochers

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal.

Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

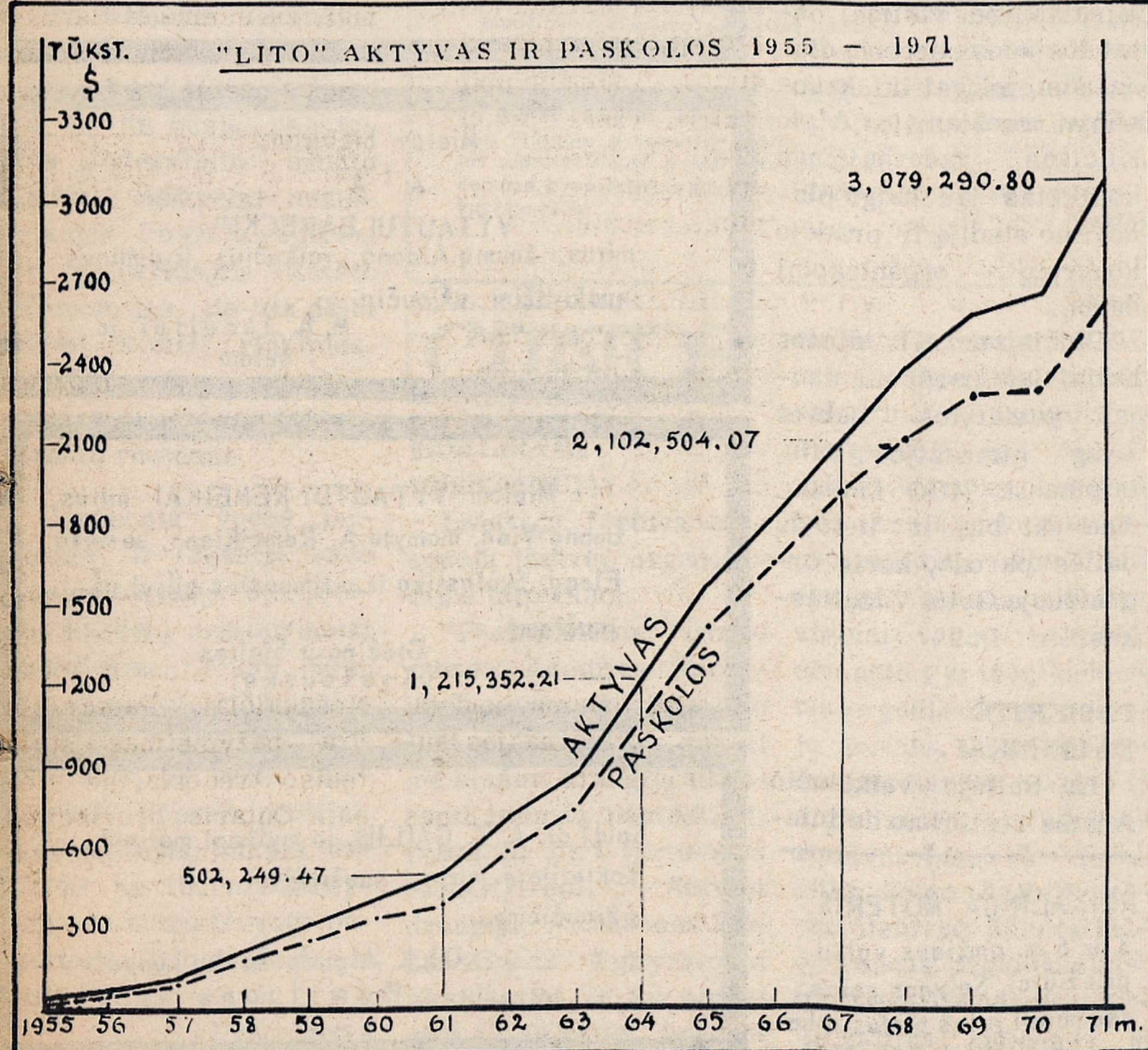
89 Orchard Street, LaSalle, P.Q. Tel. 366-6237
[vairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina.]

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q.
601 St. Jean Road.
Tel. 695-3883

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kt.
- Kiekvienas klientas gali laimėti "Snow-blower"
- Parduodamos "Scorpion" firmos motorinės rogės
- Lengvai pasiekama greitkelio Nr. 40.

London, Ont.

ESTŲ MINĖJIMAS

Vasario 20 d. Londono estai minėjo Nepriklausomybės atgavimą YMCA salėje. Lietuvių Bendruomenę ir Lietuvių studentų klubą atstovavo Lydija Keraitė.

AUŠROS POSĖDIS

Kultūros klubas Aušra vasario 22 d. Vakarų Ontario universiteto patalpose turėjo susirinkimą, kurio tikslas buvo Lon-

dono lituanistinės mokyklos dvidešimtmečio minėjimo meninės programos aptarimas. P.

MOKYKLOS DVIDEŠIMTMETIS

Londono lietuvių šeštadieninė mokykla įkurta 1952 m. kovo 1 d.

KLB Londono apylinkės valdyba ir mokyklos tėvų komitetas nutarė suruošti mokyklos dvidešimtmečio paminėjimą, kuris įvyks kovo 26 d., sekmadienį, parapijos salėje. Pradžią 5 val. vak.

I paminėjimą pakviestos Kanados ir PLB

švietimo vadovybės, buvę Londono šeštadieninės mokyklos mokytojai, mokyklą lankę ar baigę mokiniai.

Šiuo metu mokyklą lanko iki 30 mokinių, dirba trys nuolatiniai ir dainavimo bei tautinių šokių mokytojai.

Paminėjimo meninę dalį — literatūrinę popietę sutiko paruošti Londono Western universiteto lietuvių studentų klubas Aušra. Klubo narių tarpe yra ir tokių narių, kurie šeštadieninę mokyklą yra baigę ar ją lankę.

Malonu pažymėti, kad yra ir jaunuolių, kurie jau spėjo baigti net universitetą. Jie yra buvę pirmiausia šeštadieninės mokyklos mokiniai.

I paminėjimą laukiama gausaus atsilankymo mokinių, tėvų, pažįstamų ir visų mielųjų tautiečių, besirūpinančių lietuviybės išlaikymu. Taip pat pakviestos visos Londono lietuvių organizacijos, kurios taip gražiai rėmė ar šelpė šeštadieninę mokyklą. L. E-tas

kas Juozas Stankaitis savo dalį perleido Alfonsui Viskantui, kuris restoraną tvarko kartu su partnere Ona Voronikaitiene.

SERGA ANT. KETURKA

Jaukelios savaitės serga Antanas Keturka. Praeitą savaitę ligonis buvo paguldytas Reddy Memorial ligoninėje tyrimams.

SAULĖTOS ATOSTOGOS

Žiemos atostogas Floridoje leidžia J. ir K. Andriuskevičiai, V. ir J. Venckai ir K. Jakubausklienė.

LANKĖSI MONTREALYJE

Reikalų tvarkyti Montrealyje lankėsi motelio savininkas Juozas Jocas iš Delhi, Ont., anksčiau gyvenęs La Sallėje.

IŠVYKO EUROPON

Praeitą antradienį draugų būrys Rimą B. Keturką išlydėjo į Europą.

NL bendradarbis R. B. Keturka išskrido į Londoną, žada lankytis Skandinavijoje, Vokietijoje ir kt. Grįžti žada po kelių mėnesių.

ADVOKATAS J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

ADVOKATAS R.J. Išganaitis, BA, BCL

BIEGA, BEAUREGARD, VÁLADE & ISGANAITIS
INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.
Tel: 842-1126, namų 674-3364

ADVOKATAS B.K. Schneider, BA, BCL

DORCHESTER TOWERS
355 DORCHESTER BLVD. W.
SUITE 1616
PHONE 871-1224
RES. 486-3361
MONTREAL 128, QUE.

Dr. V. Giriunienė

Dantų gydytoja
5330 L'ASSOMPTION BLVD.
MONTREAL
TEL. 255-3536

Dr. A.O. Jaugelienė

Dantų gydytoja
1410 Guy St. pirmas aukštas, 11-12 kambarys
Tel: 932-6662; namų 737-9681.

Dr. J. Mališka

Dantų gydytojas
1440 St. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-3275
Suite 215, Montreal 109, Que.

montreal

LIETUVIŲ DIENA

Derliaus šventės savaitgalį, spalio 7-9 d. d., Montrealyje bus 18-tai Kanados lietuvių dienai sistemingai ir kruopščiai ruošiamsi. Algio Kličiaus vadovaujamas komitetas jau baigė planavimo stadiją ir pradėjo konkretų organizacinį darbą.

Didžiajam KL dienos baliui jau parūpinta naujai pastatytos James Lyng gimnazijos salė, talpinanti 1400 žmonių. Ten pat bus ir lietuvių dailės paroda, kurią organizuoja Gytis Vazalinskas.

PASIKEITĖ DALININKAI

La Sallėje veikiančio Adams restorano dalinin-

REIKALINGA MOTERIS

3 ir 6 m. amžiaus vaikų priežiūrai. Sąlygos geros, skambinti prieš pietus arba sekmadienį tel. 366-8259.

Mylimam vyrui

ANTANUI VILĖNIŠKIUI mirus,

nuoširdžiai dėkojame visiems užprašiusiems Šv. Mišias, už gėles, jo atminimui skirtas aukas, už jautrius atsisveikinimo žodžius, užuojautas ir pagūdą skausmo valandoje.

Ačiū visiems dalyvavusiems šermyse ir laidotuvėse. Taip pat esame dėkingi Tautinės Sąjungos Bostono skyriui už suruoštus pusryčius po laidotuvių.

Žmona Ona ir
giminės

Mielam bičiuliui,

A + A

VYTAUTUI BABECKUI

mirus, žmoną Aldoną, vaikučius ir gimines
nuoširdžiai užjaučia

M. A. Joneliai ir
šeima

Mielam VYTAUTUI REMEIKAI mirus,

žmoną Vidą, mamytę A. Remeikienę, seseris Eleng, Skolastiką ir artimuosius giliai užjaučiame

Grażina ir Sigitas
Krašauskai

Šaulį dr. A. T. GAILIŲ, jo mylimai motinai Vokietijoje mirus, nuoširdžiai užjaučiame.

DLK Algirdo šaulių kuopa
H a m i l t o n e

KUN. VYT. ZAKARAS MONTREALYJE

Montrealyje šiuo metu vieši Kunigų vienybės centro valdybos narys kun. Vyt. Zakaras iš JAV. Jis AV bažnyčioje praveda rekolekcijas, kurios baigsis ateinantį sekmadienį.

GINTARIEČIAI JONINĖSE

Montrealio Gintaro ansamblio vadovybė priėmė Niagaros pusiasalio skautų rėmėjo komiteto kvietimą koncertuoti Joninėse birželio 24 d.

Koncertas įvyks St. Catharinėje, Meritton Community Center salėje.

Skautų rėmėjų komiteto pirmininkas yra P. Polgrimas.

SVARBUS SUSITARIMAS

Laisvojo pasaulio lietuvių IV-sios tautinių šokių šventės komitetas ir Montrealio Gintaro ansamblio vadovybė galutinai susitarė dėl Gintaro liaudies instrumentų orkestro dalyvavimo šventėje.

Kaip žinoma, ketvirtoji tautinių šokių šventė įvyks Chicagoje liepos 2 d. Joje dalyvaus iš viso pasaulio suvažiuavę lietuvių jaunimas. Žiūrovų tikimasi 12.000.

Zigmas Lapinas, Gintaro ansamblio vadovas, pareiškė, kad jis muzikinio repertuaro pasiskirstymu yra patenkintas, juo labiau, kad būsimasis repertuaras jam leis išryškinti charakteringąsias liaudies instrumentų savybes.

Pasitarimas įvyko Chicagoje vasario 27 d. Jame dalyvavo čikagiečiai dr. L. Kriaučeliūnas, pirmininkas, Algis Modestas, Vytautas Radžius, Birutė Vindašienė ir A. Vasaitis. Montrealio jaunimo ansambliui Gintarui atstovavo Zigmas Lapinas ir Paulius Povilaitis.

TRADICINĖS KAZIMIERINĖS

Šv. Kazimiero parapija kas metal ruošia Kazimierovardo dienos progą vakarienei, visuomet yra populiari, bet šiais metais svečiai vos sutilpo salėje. Visi skaniai ir gerai pavaišinti prie geros muzi-

kos praleido malonų vakarą, o Kaziai ir Kazės buvo pagerbtos prisegant po gėlę.

Klebonas dr. F. Jucevičius gražiu žodžiu visus pasveikino. Amžiumi seniausią Kazimierą Skirienę, kurios sutapo ir 90 gimtadienis, pakvietė prie mikrofono. Senelė dėkojo visiems už sveikinimus.

Šiais metais parapijos komitetui vadovauja Vincas Markauskas. Pr. P.

SAMBŪRIS KVIEČIA

Kovo 24 d. 8 val. vak., NP Seselių namuose, įvyks Montrealio lietuvių Akademinio sambūrio susirinkimas.

Programoje sociologė Irena Lukoševičienė skaitys paskaitą "Montrealio lietuviškojo jaunimo socialinė veikla organizacijose". Ta studija sudaryta apklausinėjus 176. baigusius lituanistinius kursus lietuvių studentus ir studentes.

Iš 176 į anketą atsakė 127 asmenys. Ypač šie, atsakiusieji į anketą, kviečiami į šį susirinkimą atvykti, nes prelegentė atskirai ta tema ateityje nekalbės.

Taip pat, žinoma, kviečiama ir visa lietuviškoji visuomenė, kuri mūsų jaunimo problemomis domisi.

LITO SUSIRINKIMAS

Metinis Lito susirinkimas yra geriausia proga susitikti su kitais nariais ir pasikeisti nuomonėmis

dėl Lito veiklos. Trijų milijonų dydžio institucijų Kanadoje mes maža turime, todėl visiems pravartu pasidomėti Lito praeitų metų apyskaita ir ateities planais.

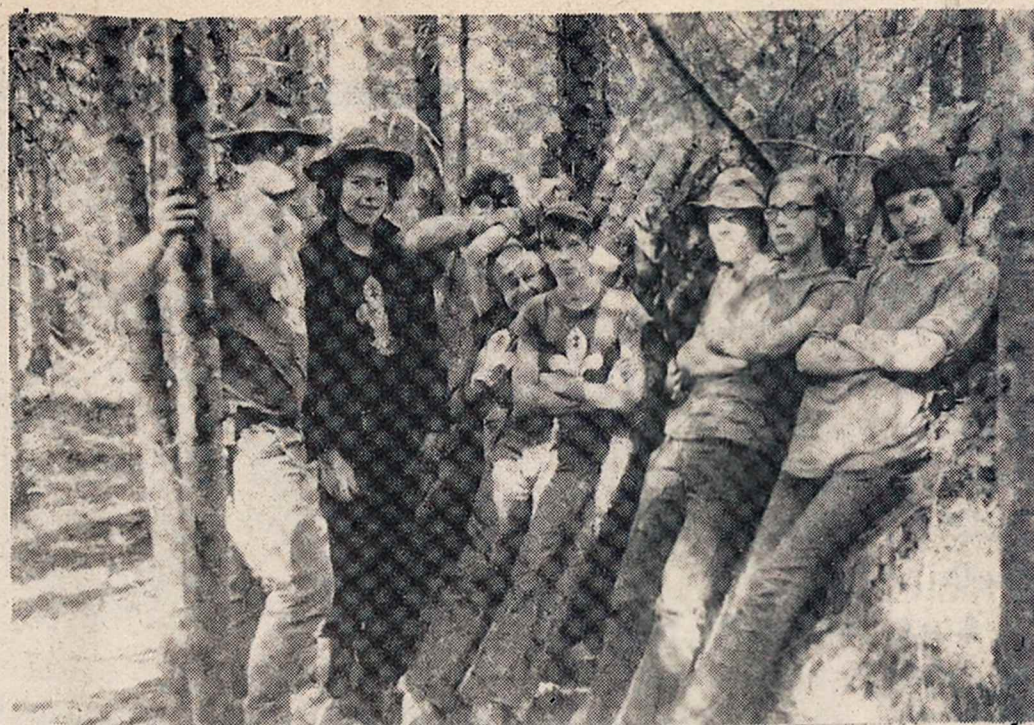
Šiais metais Lito susirinkimas kviečiamas Šv. Kazimiero parapijos salėje ateinantį šeštadienį, kovo 18 d., 4 val. po pietų.

Lito balansas vasario 29 d. buvo \$3 193 497. Svarbesnės aktyvo pozicijos buvo (skliausteliuose praeitų metų to pat mėnesio duomenys): banke \$110 366 (104 457), Lygoje \$249 591 (79 618), asmeninės paskolos \$532 527 (422 944), nekilm. turto paskolos \$2 066 774 (1 846 936), vert. popieriai \$221 344 (196 344), inventorių \$9 132 (9 879), gautinos palūkanos \$3 763 (-).

Svarbesnės pasyvo pozicijos buvo: šėrai \$7 125 (6 965), taupomosios sąskaitos \$1 761 540 (1 383 845), einamosios sąskaitos \$591 503 (480 466), terminuoti indėliai \$730 375 (752 130), atsargos kapitalas \$46 593 (44 841), išmokėtinos palūkanos \$6 090 (9 100), nepaskirstytas pelnas \$50 186 (33 044).

Tuo būdu per du pirmuosius šių metų mėnesius Litas paaugo \$114 206, o lyginant su praeitų metų su tuo pat mėnesiu padidėjo \$483 016. Kadangi pačių Lito narių lietuvių paklausa paskoloms yra permaža, tai kartais paskolos duodamos ir nelietuviams (pagelbinams nariams).

Pr. R.

MONTREALIO LIETUVIAI SKAUTAI STOVYKLAUJA

Tiktai nuo kovo 11 iki balandžio 17 d.

Income Tax - PRANAS TAUTKUS, (buvęs mokytojas)

turi daug prityrimo užpildyti įvairias INCOME TAX blankas. Kreiptis asmeniškai arba telefonu skambinti tikrai šiomis dienomis:

ŠEŠTADIENIAIS nuo 1 iki 5 val.
p.p. T. Laurinaičio Photo Studio,
1920 Frontenac St., Montreal, P.Q.
Tel. 525-8971

SEKMADIENIAIS nuo 1 iki 5 val.
p.p. Ant. Matulio bute,
7686 Edward St., La Salle, P.Q.
Tel. 366-3805

Be to, jis užpildo pensijų, emigracijos ir kitokias blankas.

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖS VISUOTINAS AKCININKŲ SUSIRINKIMAS

Nepriklausomos Lietuvos spaudos bendrovės visuotinis akcininkų-šėrininkų susirinkimas šaukiamas 1972 m. kovo 19 d., 2 val. p. p., Aušros Vartų parapijos salėje, 1465 De Seve Street, Montreal 205, Quebec.

Dienotvarkė:

1. Susirinkimo atidarymas
2. Prezidiumo rinkimas
3. Mandatų komisijos rinkimas
4. Praėjusio susirinkimo protokolo skaitymas
5. Valdybos narių pranešimai
6. Revizijos komisijos pranešimas
7. Diskusijos dėl pranešimų
8. Bendrovės įstatų pakeitimo tvirtinimas
9. Valdybos ir revizijos komisijos rinkimai
10. Einamieji reikalai
11. Susirinkimo uždarymas

Visi akcininkai kviečiami dalyvauti. Susirinkime dalyvauti negalintieji akcininkai prašomi pasiųsti įgaliojimą kitam akcininkui, kuris susirinkime dalyvaus. Įgaliojimai, pasiųsti Nepriklausomai Lietuvai, 7722 George Street, La Salle 690, Quebec, bus persiųsti tiems asmenims, kurių pavardės bus įrašytos įgaliojime. Valdyba

ĮGALIOJIMAS

Aš,
gyvenantis
šiuo įgalioju
.....

mane atstovauti Nepriklausomos Lietuvos spaudos bendrovės 1972 m. akcininkų susirinkime,

Turiu akcijas-šėrus.

Data: Parašas:

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.
Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Einamasis s-tas 5.0%	Asmeninės 8.5%
Taupomasis s-tas 6.0%	Nekilm. turto 8.5%
Term. ind. 1 metams 6.25%	Čekių kredito 9.0%
Term. ind. 2 metams 6.5%	Investicines nuo 9% iki 12%
Term. ind. 3 metams 6.75%	

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.
Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 valandos.
3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 v. ir vakarais — pirm., trečiad. ir penktad. nuo 7 iki 9 v.
Sėkmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio mėnesio 15 dienos iki rugsėjo mėnesio 15 dienos ir per visus ilguosius savaitgalius.

LAIKRAŠČIO RAMSČIAI

12 dol. rėmėjo prenumeratą apsimokėjo Vytas Stankevičius iš Hamiltono, Petras Klezas iš La Sallės ir Juozas Jocas iš Delhi, Ont.

Auka laikraštį parėmė V. Stankevičius \$8, A. Bajoras ir J. Petrakis po \$5, A. Ubavičius ir J. Jocas po \$3, K. Stirbys, S. Jokubaitis, J. Girdžius, K. Giedraitis po \$2,50, B. Kriščiukaitienė ir A. Dėdinas po \$2 ir J. Remeikis \$1.

Nuoširdžiai dėkojame.

NL AKCIJŲ VAJUS

Tęsiame sąrašą asmenų, kurie įsijungė į NL akcijų vajų, išgydami laikraščio akcijų.

7. Jonas Janulaitis — 1
8. Petras Lelis — 2
9. Bronius Kirstukas — 1
10. Jonas Gedvila — 1
11. Juozas Šiaučiulis — 10
12. Kazys Sitkauskas — 1

Vadinasi, iš viso jau išplatintos 44 akcijos už 440 dolerių.

MOKYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

Kovo 25 d. Toronte, College St., Prisikėlimo parodų salėje šaukiamas Kanados lituanistinių mokyklų mokytojų suvažiavimas. Registracija prasideda 9.30 val. ryto, o pats suvažiavimo atidarymas ir paskaitos prasideda 10 val.

Programoje numatyta seselės Dalės paskaita "Lietuviškos kultūros ugdymas lituanistinėje mokykloje", K. Milerio paskaita "Lituanistinė mokykla lietuvių bendruomenėje", V. Matulaičio referatas "Tėvynės pažinimo medžiagos išplanavimas", J. Andriulio referatas "Mokinių palikimo antriems metams ir pataisų klausimas" ir kiti klausimai. Po paskaitų ir referatų bus diskusijos.

Į suvažiavimą kviečiami ne tik mokytojai, bet ir lietuviškoji visuomenė.

KLB Švietimo komisija

K. BRADŪNO VAKARAS

Draugo kultūros priedo redaktorius poetas Kazys Bradūnas kovo 4 d. savo kūrybą skaitė literatūros vakare Rochesteryje.

Montrealio lietuvių kooperacinio bankelio vadovybė. Sėdi iš kairės: II vicepirm. P. Styra, I vicepirm. P. Vaupšas, pirm. J. Bernotas, vedėjas Pr. Rudinskas, sąskaitų vedėjas D. Jurkus. Stovi: rev. kom. pirm. J. Maskoliūnas, rev. kom. narys J. Šiaučiulis, sekr. A. Kličius, kr. kom. pirm. V. Piečaitis, kr. kom. nariai V. Šipelis ir Ig. Petrauskas. Nuotraukoje trūksta rev. kom. nario Br. Niedvaro.

B. PUKELEVIČIŪTĖ BOSTONE

Bostono kultūros klubo vakare dalyvavo iš Chicago atvykusi aktorė ir rašytoja Birutė Pukelevičiūtė.

J. Gaideliui pianinu padėdinti, ji deklamavo lietuvių poetų eilėraščių ir skaitė ištraukas iš savo kūrybos.

K V I E Č I A M E

į
LK Mindaugo šaulių kuopos
scenos mėgėjų grupės kartojamą
St. Butkaus dviejų veiksmų dramą

"PARTIZANŲ MOTINA"

Kovo 25 d., 7 val. vak., DLK Vytauto klube, 2159 St. Catherine Street E.

Įėjimas: 2 dol. Jaunimui: 1 dol.

RENGĖJAI

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJOS "LITO" VALDYBA
kviečia 1972 m. kovo mėn. 18 d., šeštadienį, 4 val. po pietų Šv. Kazimiero parapijos
salėje, 3426 Parthenais St., Mtl. 135, Que.

METINĮ VISUOTINĮ NARIŲ SUSIRINKIMĄ

Darbu tvarka:

1. Susirinkimo atidarymas.
2. Balsų skaičiuotojų ir tikrintojų rinkimai.
3. Praeito susirinkimo protokolo skaitymas ir priėmimas.
4. Pranešimai: Pirmininko, Vedėjo, Kredito Komisijos ir Revizijos Komisijos.
5. Diskusijos dėl pranešimų.
6. Rinkimai: 1 nario į Valdybą,
1 nario į Kredito Komisiją ir
1 nario į Revizijos Komisiją.
7. 1971 metų balanso priėmimas ir pelno paskirstymas.
8. 1972 metų sąmatos priėmimas.
9. Klausimai ir sumanymai.
10. Susirinkimo uždarymas.

Po susirinkimo — vakarienė.

Narių registracija prasidės 3 val. 30 min. po pietų. Nariai prašomi atsinešti nario knygeles. Kandidatų išstatymo reikalu prašome atkreipti dėmesį į šią ištrauką iš "Lito" statuto II straipsnio, G-6 poskyrio:

"Kandidatas į valdomuosius organus turi būti pasiūlytas raštu mažiausiai dviejų kitų narių. Pasiūlymas turi būti padarytas per unijos sekretorių bent vieną savaitę prieš visuotinį narių susirinkimą. Prie pasiūlymo turi būti pridėtas raštiškas kandidato sutikimas būti renkamu. Valdomųjų organų narys, jo kadencijai pasibaigus gali būti perrenkamas".

Šiais metais savo trijų metų kadenciją užbaigė: Valdyboje — Petras Styra, Kredito Kom. — Vincas Piečaitis ir Revizijos Kom. — Bronius Niedvaras.

A. Kličius
"Lito" Sekretorius

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Agentūrą veikia nuo 1945 m.

Komercinio, privataus turto, automobilių,
atsakomybės, gyvybės draudimas

TEL. BUS.: 722-3545
RES.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.

GAISRAS — AUTOMOBILIAI — ATSAKOMYBĖ IR GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.